

DARBININKAS

LXXVI, Nr. 8
Vasario - February 22, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

JAV viltys greitai pasirašyti su Sov. S-ga strateginių ginklų apribojimo sutartį baigia išnykti, nes Maskvoj vis labiau įsigalint armijai, derybos tuo reikalu skęsta techniškosose smulkmenose.

Sov. S-gos demokratinės jėgos yra įsitikinusios, kad Gorbačiovo įvesti kariuomenės patruliai didesniųjų miestų gatvėse yra skirti ne kovai prieš kriminalinius nusikaltimus, bet prieš demokratinių sąjūdžių veiklą.

Lietuvos pašto ir komunikacijos ministeris Berulis pareiškė, kad Maskva sutiko grąžinti sulaikytus Lietuvos pašto ženklus.

Kinijos teismas nutėisė du kovotojus už demokratiją kalėti po 13 metų.

Sov. S-gos 43 tonų erdvės stotis Saliut 7 nukrito į žemę Pietų Amerikoje.

Irakas nutraukė degalų parduavimą gyventojams.

Valst. sekretorius James A. Baker pareiškė, kad ir karui su Iraku pasibaigus, JAV ar J. T. turės ten kurį laiką vykdyti karinį vaidmenį, kol sugriautas Irako ūkis bus atstatytas.

Jordano karalius Husseinas atsisakė ligšiolinio neutralumo Irako karo atžvilgiu ir palinko į Irako užimtą poziciją.

Gorbačiovas karštai ragino gyventojus paremti jį kovo 17 vykdysimu referendumu, nes kitaip Sov. S-ga neteksianti didvalstybės garbės.

Saudi Arabijos žuvę kariai yra laikomi islamo kankiniais. Seimoms ir toliau bus mokama kario atlyginimas ir jos gaus dar ir vienkartinę didelę pinigų sumą.

Irakas nutraukė diplomatinis santykius su visom prieš jį koalicijoj dalyvaujančiom valstybėm.

Sov. S-gos gen. prokuroras po 5 m. pripažino, kad vyriausybė, šalindama Černobylio katastrofos padarinius, buvo labai apsileidusi ir kad kai kuriems pareigūnams bus užtai iškeltos baudžiamos bylos už nepakankamą visuomenės apsaugą. Tam reikalui jis sudarė grupę tardytojų iš Rusijos, Ukrainos ir Gudijos respublikų.

Albanijos tūkstančiai studentų demonstravo, reikalaudami ūkinių permainų ir komunistų vyriausybės atsistatydinimo.

Haiti naujasis prezidentas Jean-Bertrand Aristide, siekdamas sumažinti kariuomenės vaidmenį krašto valdyme, numato paleisti į atsargą visus generolus, išskyrus du.

Popiežius Jonas Paulius II numato jau ketvirtą kartą aplankyti savo gimtąjį kraštą.

Derybos dėl paliaubų Angoloj, pasiekusios eilę susitarimų, pagaliau iširo.

Gruzijoj vis dar tebevyksta ginkluotos kovos tarp gruzinų ir respublikos srity gyvenančių osetinų. Gruzijos Aukšč. taryba panaikino autonominę osetinų sritį, bet Gorbačiovas panaikini- mo nepripažįsta.

Sov. S-gos armijoj dėl įvairių nelaimingų atsitikimų per metus žūsta 7000 karių, arba 50 proc. daugiau, kaip JAV armijoj.

Irakas perkėlė du amerikiečius karo belaisvius į JAV lektuvų smarkiai teriojamą Basros sritį.

ŠV. TĖVO JONO PAULIAUS II ENCIKLIKA

— Popiežius kviečia naujam misijų darbui visus Bažnyčios narius —

Nauja Popiežiaus Jono Pauliaus II enciklika *Atpirkimo misija* (Redemptoris missio) oficialiai paskelbta sausio 22-ąją. II Vatikano Suvažiavimas pabrėžė Bažnyčios misinę paskirtį. Po 25-rių metų misijų darbą liėčiančio dokumento *Ad gentes* (Tautoms) paskelbimo jaučiama vaisingus šio nutarimo pėdsakus, bet tuo negalima pasitenkinti. Dabar paskelbta naujoji enciklika kviečia naujam misijų žygiui — atnaujinti tikėjimą ir krikščioniškąjį gyvenimą. Juk apaštališkoji evangelizacija yra pirmasis Bažnyčios uždavinys, kurį turi spręsti kiekvienas žmogij narys. Mat tie, kurie nepripažįsta Kristaus, nesudaro Bažnyčios dalies, bet Dievas Bažnyčios veikla pasirėngęs išpurenti dirvą Evangelijos sėklai. Štai pasitaikė puiki proga visas Bažnyčios jėgas sutelkti naujai evangelizacijai ir apaštalavimui.

Naujoji Popiežiaus enciklika *Atpirkimo misija* (Redemptoris missio) susideda iš įžangos ir aštuonių skyrių su pabaiga. Pirmajame skyriuje kalbama apie Jėzų Kristų, kuris yra vienintelis mūsų Gelbėtojas. O Bažnyčios visuotinę misiją kaip tik pagimdo tikėjimas į Kristų. Kaip tik tikėjimas padeda suprasti ir įgyvendinti, skleisti ir plėsti misijas.

Antrajame skyriuje pasakojame apie Dievo karalystę, kurią Kristus skelbė žmonijai. Ši karalystė dar nėra užbaigta. Meilės karalystė, į kurią yra pašaukti visi žmonės, apima visas veiklas — medžiagines, dvasines, intelektualias — sritis. Apaštalu Darbuose ir šv. Pauliaus laiškuose ši meilės karalystė sutapatinama su Kristumi.

Toliau Popiežius savo dokumente dėsto apie šv. Dvasią kaip misijų įkvėpėją, kuri laikoma visų Bažnyčios apaštališkųjų darbų žadintoja. Mūsų dienomis atsiveria didžiuliai misijų veiklos akiračiai — pabrėžiama enciklikos ketvirtajame skyriuje.

Antrojeje šio dokumento dalyje nagrinėjama apaštalavimo keliai. Pirmiausia — savo gyvenimu liudyti Evangeliją, sekti Kristaus Išganytojo pavyzdžiu, kurti naujas krikščionių bendruomenes, stiprinti senąsias, ieškoti naujų pokalbio formų su kitų religijų atstovais, jaunąsias, neseniai susikūrusias Bažnyčias raginti kuo daugiau, kuo efektyviau padėti neturtingiesiems, plėsti karitatyvinės veiklos būrus ir kitas apaštalavimo sritis.

Toliau enciklikoje kalbama apie apaštalavimo darbo organizatorius, vadovus ir eilinių darbuotojų uždavinius. Bažnyčios turi plėsti apaštalavimo sritis, remti ir siųsti misionierius į visas šalis. Atsakingiausi už šiuos misijų barus — pirmiausia šv. Tėvas, o paskui vyskupai, vyskupų konferencijos ir visi kunigai privalo atiduoti savo širdį ir protą misijoms, skleisti Evangeliją. Katalikiškos bendruomenės, tiek kontemplatyvios, tiek ir veikliosios, yra ypatingai pašauktos tautų apaštalavimo darbui. Pasauliečių vieta misijų darbuose jau ženkli nuo pat pirmųjų krikščionybės laikų. Moderniaisiais laikais tuo labiau laukiama aktyvios pasauliečių pagalbos, nes atsiveria labai platus darbo barai. Pastarųjų laikų naujovės — bažnytiniai judėjimai — gali suteikti

apaštalavimo darbui tam tikrų postūmių. Iš pasauliečių apaštalautojų labiausiai pageidautini katechetai, kurių visados trūksta, kurie visada reikalingi. Ypač čia turėtų svarbų darbą atlikti Tautų Evangelizacijos Kongregacija, kurios uždavinys — tvarkyti, nubrėžti gaires visam misijų darbui, vadovauti šios srities darbuotojams. Tačiau svarbu ne tik patys misijų darbo vykdytojai. Čia didelės reikšmės turi apaštalavimas malda, kančia, meile ir auka. Todėl labai svarbu jau šį darbą pradėti nuo šeimų ir jaunuolių, kurie turi būti deramai pasirėngę ir turėti drąsos atsilipti į Kristaus kvietimą. "Štai aš, Viešpatie, sakyk, ką turiu daryti?"

Apaštališkoji Bažnyčia taip pat laukia ekonominės pagalbos misijoms ir neturtingiesiems, kad būtų galima šį darbą be sutrikimų, nuosekliai dirbti, jį plėsti. Pasaulinės misijų dienos paskelbimas yra svarbus visos Bažnyčios gyvenimo postūmis.

Paskutiniajame paskelbtosios enciklikos *Atpirkimo misija* (Redemptoris missio) skyriuje kalbama apie misijų dvasingumą. Apaštalavimo dvasia turi atitikti Kristaus mokslą ir Jo skelbiamą Tiesą. Tikrasis apaštalas turi gyventi Kristaus skelbtąja meile. Turi būti šventas. Tai tikrojo mi-

sionieriaus idealas. Troškimas šventumo kaip tik labiausiai turi pasireikšti apaštalavimo darbe. Ši veikla ypač reikalinga šventumo, realizuoto praktikoje.

Kiekvieno misionieriaus gyvenimo būdingiausias bruožas — iš tikėjimo kylantis vidinis džiaugsmas. Šiame nerimo kupiname, pesimizmo sukastytame pasaulyje Gerosios Naujienos skelbimas tegalimas tik tokiam žmogui, kuris Kristuje iš tiesų rado tikrąją viltį. Kaip niekad anksčiau Bažnyčia turi progos skelbti Evangeliją tiek žodžiu, tiek ir savo gyvenimu visiems žmonėms ir visoms tautoms. Dabartis — naujoji apaštalavimo darbų aušra, prie kurios įsidiejojimo turi prisidėti visi krikščionys, visos Bažnyčios.

Maldaukime visi, kad šv. Dvasia, švč. Mergelės Marijos, kuri yra motiniškos meilės akivaizdus pavyzdys, tarpininkavimu įkvėptų visus, kurie ryžtųsi savo veikla atnaujinti mūsų laikų žmoniją.

Antroje tūkstantmečio pabaigoje visa Bažnyčia kviečia prasmingiau dirbti, gyventi Kristaus paslaptimi, aukoti savo darbus žmogaus išgelbėjimui.

Enciklika Švento Tėvo Jono Pauliaus II pasirašyta 25-jų *Ad gentes* metinių proga — 1990 gruodžio 7 Romoje.

Kruvinovo sekmadienio aukų pagerbimas Vilniaus katedros aikštėje tuoj po gedulingu pamaldų sausio 16. Nuotr. Remigijaus Zolubo

AR TIK VIDAUS REIKALAI?

Paryžiaus dienraštis *Le Figaro* išspausdino savo bendradarbės Laure Mandeville pokalbį su Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu.

Gorbačiovas tvirtina, kad sovietai privalo patys tvarkyti savo vidaus reikalus ir kad Vakarai neturi teisės į juos kištis. Ką jūs, prezidente, apie tai manote? — paklausė prancūzų žurnalistė.

Visiškai sutinku, — atsakė Landsbergis, — sovietai tesitvarko patys ir savo ruožtu tenešikiša į lietuvių tautos reikalus.

Paklaustas ar dar turi vilčių dabartinę krizę išspręsti politinėmis priemonėmis, Vytautas Landsbergis atsakė: Kitos išeities mes nematome. Iš šios aklaivietės norime išeiti politinių priemonių keliu, norime atstatyti teisę ir teisingumą. Kaip tik

dėl to reikalaujame išaiškinti ir nubauti sausio 13-osios įvykių kaltininkus, grąžinti užimtus pastatus, leisti nevaržomai dirbti informacijos priemonėms. Taip pat reikalaujame, kad sovietai iš Lietuvos atitrauktų pastarosiomis dienomis atsiųstus papildomus kariuomenės dalinius. Lietuvos žmonės nesupranta, už kokius nusikaltimus buvo taip žiauriai nubauti.

Į klausimą, kokiais būdais Lietuvos vyriausybė dabar ketins įtvirtinti valstybės nepriklausomybę, Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas atsakė: Naudosime tas pačias politines priemones kaip iki šiol. Stengsimės išlaikyti sukurtas valstybines institucijas, toliau kursime teisingą valstybę, kurioje visiems piliečiams bus užtikrintos lygios teisės. Aišku, sunku visa tai įgyvendinti, ypač

Spaudos rūmų užgrobėjai Vilniuje 1991 sausio 11. Nuotr. Vaidoto Patecko

PASAULIO RAŠYTOJAI UŽ LIETUVĄ

Pasaulio rašytojai vis garsiau kelia balsus prieš Kremliaus agresiją ir už Lietuvos laisvę.

Tarptautinis P.E.N. klubas iš Londono savo centrams išplatino Lietuvių P.E.N. Centro Amerikos skyriaus atsisaukimą į viso pasaulio rašytojus, raginantį juos individualiai ir kolektyviai protestuoti prieš "žudynes Lietuvoje". Atsisaukimą pasirašiusieji Stasys Goštautas, Algirdas Landsbergis ir Tomas Venclova tvirtina, kad Lietuvos užpuolimas yra nukreiptas ne tik

prieš demokratiškai išrinktą Lietuvos Vyriausybę ir tautą, jos rašytojus ir intelektualus, jos spaudą ir visas komunikacijos priemones, bet taip pat prieš demokratiją ir išraiškos laisvę Sovietų Sąjungoje bei Vidurio Rytų Europoje".

Drauge su šiuo lietuvių atsisaukimu, P.E.N. išplatino Izraelio P.E.N. Centro kreipimąsi į pasaulio rašytojus. Jie raginami protestuoti prieš Saddamo Husseino grasinimus "sunai- kinti Izraelį".

Izraelio P.E.N. sausio 15 pasiuntė Lietuvos P.E.N. Centrai telegramą, kurioje sakoma: "Izraelio P.E.N. Centras reiškia savo gilius jausmus jums ir Lietuvos rašytojams šiuo sunkiu jūsų kultūrai ir šaliai metu". Telegramą pasirašė Izraelio P.E.N. generalinis sekretorius Hanaoch Bartov.

Tarptautinio P.E.N. klubo įstaigos Londone vedėja Elizabeth Patterson sausio 14 užtikrino Lietuvių P.E.N. Centro Vilniuje generalinę sekretorę Galiną Čepinskiene, kad Lietuva šiandien yra visų pasaulio rašytojų organizacijos narių "mintyse ir širdyse". Anot ponios Patterson šiuo metu Maskvoje lankosi Tarptautinio P.E.N. klubo pirmininkas, vengras Gyorgy Konrad, ir generalinis sekretorius, prancūzas Andre Blokh, kurie ten nuspręs kaip pasaulinė raš-

(nukelta į 2 psl.)

šios įtampos dienomis. Lietuviai yra taiki ir kantri tauta, tačiau ir jos kantrybė turi ribas. Tauta nori jau dabar gyventi laisvėje, viduje ji jau dabar laisva ir būtų tiesiog neįmanoma ją vėl pavirsti vergais.

Ar kiek nors pasikeitė padėtis po sausio 13-sios, — toliau klausė žurnalistė. Taip, — atsakė Landsbergis — į žmones jau nebešaudoma, tačiau niekas negali numatyti kas vėl ateis į galvą mūsų priešams.

Į klausimą, ko Lietuva tikisi iš Vakarų, Vytautas Landsbergis atsakė: Vakarai dabar privalo aiškiai pasisakyti: už ką jie — už sovietų imperiją ar už demokratiją. Galbūt Vakarų kraštams naudingiau palaikyti santykius su centralizuota sovietų valdžia, galbūt taip patogiau, nes juk dėl visko tariamasi tik su vienu žmogumi. Tačiau tokia vakariečių laikysena gali turėti dideles politines ir net moralines pasekmes.

Man atrodo, — kalbėjo Landsbergis, — kad ši laikysena palapsniui keičiasi, pagaliau pradeda įsitikinti, kad tai kelias į džungles.

Maskva nuolatos reikalauja, kad būtų pravestas referendumas dėl nepriklausomybės. Ar ketinate patenkinti šį reikalavimą?

Vytautas Landsbergis atsakė: Maskva te sau reikalauja ko tik nori. Mes rūpinamės savo reikalais. Tiesa, vasario mėnesi ketiname pravesti plačią visuomenės apklausą dėl nepriklausomybės, tačiau tai nebus toks referendumas, kokio norėtų Kremlius.

Ir galop, — klausė prancūzė žurnalistė, — ar galite, prezidentė, ką nors tiksliau pasakyti, kas gi yra tas paslaptingas "Tautos gelbėjimo komitetas"? Nieko tikslaus negaliu pasakyti, — pareiškė Landsbergis, — galbūt ateityje paaiškės, kad tokios organizacijos išvis niekad nebuvo.

TUVIŲ VEIKSNIAI SUTARTINAI KREIPIASI

Sveikiname Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir jos Vyriausybę, švęsdami 73-čiąją Vasario Šešioliktosios Nepriklausomos Lietuvos valstybės paskelbimo sukaktį.

Vieningai jungdamiesi su lietuvių tauta, su Lietuvos piliečiais, su demokratiškai išrinkta Lietuvos Respublikos Aukščiausiąja Taryba ir jos sudaryta Vyriausybe, kovojame, kad 1990 m. kovo 11 dienos aktu atstatytoji Nepriklausomos Lietuvos valstybė būtų įkūnyta.

Mes kviečiame visus lietuvius ir visas organizacijas kreiptis į savo krašto vyriausybes ir į visą pasaulį, prašant paremti mūsų siekimą, kad:

1. Lietuva ir jos Vyriausybė būtų pripažinta *de jure* ir *de facto* laisvųjų pasaulio valstybių tarpe.

2. Iš Lietuvos teritorijos būtų išvesta Sovietų Sąjungos kariuomenė ir KGB daliniai.

Prašykime visas valstybes ir ypač JAV suteikti Lietuvai finansinę ir materialinę pagalbą, kad galima būtų atstatyti per 51-erius metus naikinamą kraštą ir užterštą gamtą.

LAI GYVUOJA LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA LIETUVA!

Dr. Kazys Bobelis,
Pirmininkas,
Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

Inž. Grožvydas Lazauskas,
Pirmininkas,
Amerikos Lietuvių
Taryba

Dr. Antanas Razma,
Pirmininkas,
JAV Lietuvių
Bendruomenė

PREZIDENTO GEORGE BUSH PROKLAMACIJA

Prezidentas George Bush, JAV Kongreso įgaliotas, vasario 14 pasirašė proklamaciją, paskelbdamas vasario 16-ąją Lietuvos Nepriklausomybės dieną ir paragindamas amerikiečius ją atitinkamai atžymėti.

Prez. Bush pradžioje priminė ilgą lietuvių tautos kovą už laisvę ir nepriklausomybę, nelemtąjį Ribbentropo-Molotovo paktą, sausio mėn., kada žuvo 20 žmonių ir šimtai sužeista. Jis

Cekoslovakija pradėjo tikrinti savo aukštesniųjų pareigūnų praeitį, ar jie nebendradarbiavę su buvusia slapta policija. Manoma, kad tokių policijos agentų buvo iki 100.000.

Nuo praėjusių metų gruodžio pabaigos pašto susizinojimas su Lietuva yra nutrauktas. Negaunama nei laišku, nei pranešimu ar kitaip siunčiamos spaudos. Tai dar vienas spaudimo ir puolimo būdas izoliuoti Lietuvą. Išeivijos pareiga šią izoliaciją panaikinti.

JAV vyriausybė ir Universali Pašto Unija dėl tokio sovietų elgesio reikš stiprius protestus, jei pateiksime jiems dokumentaciją. Todėl visi, kurie pašto blokadą išgyveno, prašomi išpildyti tam tikslui paruoštą formą. Formos gaunamos JAV LB įstaigoje ir LB apylinkių valdybose. Dokumentacija bus perduota JAV Valstybės Departamentui. Prašoma formas grąžinti į JAV LB įstaigą Washingtone adresu: Lithuanian-American Community, Government Affairs Office, 2060 North 14th Street, Suite 108 Arlington, VA 22201.

pabrėžė, kad JAV pasmerkė šiuos smurto veiksmus ir kvietė Sovietus imtis priemonių, kad daugiau tokie dalykai nepasikartotų.

Prezidentas ragino Sovietus siekti konstruktyvių pasitarimų

su išrinktaisiais lietuvių tautos atstovais, tautos, kuri pareiškė pilnai savo valią vasario devintosios apklausoje metu.

Prezidentas tvirtino, kad JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių aneksijos.

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS BAKER LAIŠKAS

Lietuvos atstovas Washingtone Stasys Lozoraitis, Vasario Šešioliktosios 73-ųjų metinių sukakties proga, gavo laišką iš JAV Valstybės sekretoriaus James Baker. Sveikindamas jį savo ir JAV vyriausybės vardu, Baker pabrėžia, kad perieitįjį metai buvo ludininkais lietuvių tautos drąsos ir disciplinuotos kovos už laisvės atgavimą. Baker sako, kad JAV aiškiai pasisakė už tų apsisprendimo aspiracijų įgyvendinimą; jis sveikino ryšių tarp JAV ir Lietuvos atstovų bei tautos plėtimą ir reiškė viltį, kad

Leningrado 400 gyventojų, kuriuos suorganizavo partija ir veteranų organizacija, demonstravo prieš nepriklausomybės įgyvendinimo siekiančias Baltijos valstybes.

JAV yra gavusios iš kitų valstybių karui prieš Iraką vesti 50 bil dol.

ateis diena, kai Lietuva pilnai galės naudotis laisvės vaisiais.

Deklaruodamas, jog JAV nepripažįsta ir nepripažins Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, Valstybės sekretorius rašo, kad JAV ir toliau rems lietuvių tautos taikingą jai priklausiančių teisių siekimą. Baigdamas, Baker tvirtina, kad pasiektoji pažanga teikia Amerikai vilčių, jog Lietuva netrukus pasieks savo ilgai siektą tikslą.

Vokietija, nepaisydama pasaulio pasipiktinimo dėl įvykių Lietuvoje ir Latvijoje, pasiuntė į Sov. Sąj. 200 sunkvežimių vorą, gabenančių ten medicininius likučius iš buv. Rytų Vokietijos armijos sandėlių. Lenkija šitą vorą buvo sulaukusi, nes sunkvežimiai ir jų šoferiai priklausė armijai.

PRANCŪZAI LAISVĖS FRONTE

Kai Lietuvos laisvės kovotojai Vilniaus gatvėse savo krauju rašo Lietuvos nepriklausomybės šauksmą, mes guodžiamės susilaukę paguodos ir padrąsinimo iš JAV spaudos. Viso laisvojo pasaulio spauda nuvainikuoja vadinamąjį Nobelio taikos laureatą už laisvės išsilgusiųjų žudymą Lietuvoje.

Tos pačios dvasios laikosi ir prancūzų spauda. Prancūzija jau praeito šimtmečio sukilimuose

globojo kovotojus prieš carų imperializmą. Prancūzai ir dabar šiltai sutinka Lietuvos laisvės šauksmą.

Liberation sausio 15 d. kėlė balsą, kad ne vien Kuveito, bet ir Lietuvos teisės turi būti pagerbtos, prieš Gorbačiovą turi būti imami ekonominių sankcijų. Laikraštis pažymėjo, kad Gorbačiovo elgesys Baltijos valstybėse prilygsta Irako Husseino elgesiui.

Le Figaro sausio 13 d. pabrėžė, kad Europa neturi pasilikti kurčia Baltijos valstybių laisvės šauksmui. Jungdamasis su į laisvės grumtynės išėjusiais žmonėmis, laikraštis kartoja "mes dabar esame pabaltiečiai".

Dienraštis Le Quotidien de Paris sausio 15 d. įsidėjo pasikalbėjimą su Lietuvos diplomato Stasiu Bačkiu, kuris išryškino lietuvių laisvės siekimus ir okupantų priešpaužę, išskėlė lietuvių viltis susilaukti didesnio Vakariečių, ypač Amerikos užtarmos šiose pabaltiečiams tragiškose dienose, išskėlė kaip lietuvių taikai ir kultūringai siekia savo teisių, o teisinimą, kad kruvinieji įvykiai Vilniuje dėjosi be Gorbačiovo žinios, laiko tik dulkių pūtimą į Vakariečių akis.

Laikraštis Le Figaro vasario 1

PASAULIO RAŠYTOJAI UŽ LIETUVĄ

(atkelta iš 1 psl.)

tojų organizacija galės tinkamiausiai reaguoti į "pasibaisėtinus įvykius Lietuvoje".

"Sovietų dalinių brutalius veiksmus Lietuvoje" sausio 14 pasmerkė JAV P.E.N. Centras. Savo 2,50 narių vardu paskelbtame pareiškime, Amerikos P.E.N. išreiškia savo pasipiktinimą grubiais bandymais vėl Lietuvoje įvesti cenzūrą.

"Spauda ir medijos Lietuvoje buvo nutildytos brutaliu smurtu", rašo JAV P.E.N. Centras. "To smurto apimtis sukrėtė visą pasaulį. Mes raginame jus išvengti daugiau kraujo praliejimo ir atstatyti laisvų bei atvirų debatų atmosferą. Mes įsakmiai raginame prezidentą Gorbačiovą vėl pradėti taikingą dialogą su Lietuvos žmonėmis".

Šį Amerikos P.E.N. pareiškimą jau pasirašė centro pirmininkas Larry McMurtry, poetas Allen Ginsberg bei kiti. Laukiama ir Arthur Miller, Norman Mailer ir daugiau žymių rašytojų parašų.

Tarptautinio P.E.N. klubo "Rašytojų už taiką" komiteto pirmininkas, slovenas Miloš Mikeln, sausio 14 iš Londono pasiuntė prezidentui Gorbačiovui protestą, kuriame jis rašo:

"Sovietų armijos įvykdytos žudynės Lietuvoje sukėlė pasibaisėjimą 'Bendruose Europos namuose', kuris pastarųjų kelių metų bėgyje labai padėjo statyti jūsų glosnost ir perestroikos politiką. Tos žudynės brutaliai užbaigė taikingą ir demokratinę raidą Europoje; jos taip pat gresia taikai pasaulyje."

Anot Mikeln, viso pasaulio rašytojai siekia taikos, bet jie yra įsitikinę, kad "taika pasaulyje neįmanoma be laisvės: tik laisvi žmonės gali gyventi taikoje su kitais žmonėmis. Tačiau taikos negalima išsaugoti, jei ginkluoti kareiviai neleidžia tautai įgyvendinti savo laisvų nuosprendžių."

"Rašytojų už taiką" komiteto nariai prašo Gorbačiovą "sugrąžinti sovietinę armiją į kareivines ir išspręsti visas politines problemas Lietuvoje ir kitur ne ginklais, o vien tik demokratinėmis politinėmis priemonėmis".

"Europos ir viso pasaulio akys yra nukreiptos į jus", rašo Mikeln Gorbačiovui. "Jūs, pone Sovietų Sąjungos prezidento, SSRS Federatyvinės Tarybos ir SSRS Aukščiausios Tarybos nariai, šiomis kritiškais dienomis esate nepaprastai atsakingi žmonijai ir istorijai už pasaulio taiką".

Elta

d. išspausdino straipsnį, pavadintą "Trys teisingosios", antrinėje antraštėje pažymėdamas, kad laisvasis pasaulis turi pagrindo ginti teises Persų įlankoje, bet nusikalsta leisdamas skriausti tris Baltijos valstybes. Čia raginama liautis manyti, kad Gorbačiovas nėra kaltas dėl tų įvykių. Smerkia Gorbačiovą, tą Taikos premija apdovanotą, kad jis leidžia savo komaradams skriausti laisvės siekiančius pabaltiečius, kurie reikalauja savo teisių. Ragina Vakarų valstybes laikyti Baltijos šalis suverenėmis, net pasikeičiant ambasadoriais, skatina nutraukti Gorbačiovui kreditus, atsakyti investavimų, neteikti komercinių malonių, duoti suprasti, kad "nuo Kuveito iki Vilniaus teisingumas ir teisės yra nepadalinosios". Straipsnio gale reiškiamas viltis, kad tokio teisingo sprendimo laukia tiek pabaltiečiai, tiek ir prancūzai.

Juozas Prunys

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisinuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigojį kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Mellus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejais, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popietį iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime
TAUTOS FONDA
ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Izdo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:
Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOS.
ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS
66 - 56 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LEKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- DOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS
Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

Paryžiaus dienraštis Le Monde vasario 12 išspausdino šią karikatūrą po Lietuvos gyventojų apklauso.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207FAX 718 827 - 2964
Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

**Vasario Šešioliktoji
ar Kovo Vienuoliktoji?**

Yra asmenų, kurie abejoja, kada dieną minėti kaip mums brangią tautinę šventę: Vasario Šešioliktoji ar Kovo Vienuoliktoji. Kokios bebūtų pasėkos mūsų tautos ateičiai, Kovo Vienuoliktoji liks nepamirštas faktas Lietuvos istorijoje. Tačiau Kovo Vienuoliktoji — ir dabar vykstanti kova nesumažina Vasario Šešioliktosios reikšmės.

Ir anų 1918 metų vasario šešioliktoją paskelbiant Lietuvos nepriklausomybę Lietuvos būklė nebuvo šviesesnė už dabartinę. Lietuvos nepriklausomybės nenorėjo pripažinti ne naujasis Rusijos režimas, ne Vokietija, tada okupavusi Lietuvą. Kiek žinome, ne viena ano meto Europos nepriklausomų valstybių netikėjo, kad lietuvių tauta sugebės ir pajėgs pasiskelbti nepriklausomybę įgyvendinti.

Tiesa, kad tada ne vien Rusijos, bet ir Vokietijos armijos buvo jau gan pakrikusios, bet vistiek Lietuvos savanoriams, kad tada dar beginkliams, teko jėga išvaryti iš Lietuvos ir Vokietijų korpą, kuris atsisakė išvykti iš Lietuvos, ir Rusijos bolševikų Raudonąją Armiją, kuri jau buvo okupavusi didelę Lietuvos teritorijos dalį.

Nereikia užmiršti, kad ir pačių lietuvių tarpe buvo Rusijos komunistų šalininkų, kurie net viešai šaukė, kad Lietuvos vyrai neitų savanoriais į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Tada tokių faktų liudininku teko būti ir man, dar tik pradėjusiam susikūrusią Žiburio gimnaziją. Gi to meto laikinoji Lietuvos vyriausybė dar nebuvo pasiekusi to, kad būtų galėjusi skelbti privalomą mobilizaciją. Ji kreipėsi tik į vyrus savanorius

Jeigu anais 1918 metais lietu-

viai nebūtų drįsę paskelbti Lietuvos nepriklausomybę, ar būtų nesugebėję tą paskelbti nepriklausomybę įgyvendinti, jeigu ne tie stebėtinai nepriklausomos Lietuvos metai — ko Lietuva pasiekė per trumpą nepriklausomybės laiką, tai sunku atspėti, kaip šiandien atrodytų mūsų tauta ir ar būtų pakartotas praėjusių metų kovo vienuoliktoją dieną anais 1918 metų Vasario Šešioliktosios aktas.

Kaip matome, pasaulis ir šiandien nėra užmiršęs, kaip lietuvių tauta sugebėjo ir pajėgė įgyvendinti pasiskelbtą nepriklausomybę ir ko ji pasiekė iki 1940 metų. Šiandien Lietuvos atstovams, keliantiems po pasaulį, nereikia aiškinti ne kas ta Lietuva, ne ko ji siekia.

Anų 1918 metų vasario šešioliktoją pasiskelbtu ir pradėtu Lietuvos gyvenimu labai teigiamai susidomėjo lietuviai išeiviai, ypatingai Amerikos lietuviai. Lietuvai padėti susijungė įvairių pažiūrų lietuviai į vieną Amerikos Lietuvių Tarybą (ALT). Palyginus su šiuo laiku, ano meto Amerikos lietuviai buvo neturtingi, o tačiau daug padėjo Lietuvai finansiniai, darė žygių pas Amerikos vyriausybę Lietuvos naudai.

Ano meto Lietuva neturėjo vienos nelaimės, kurią mūsų Lietuvoje išugdė nuo 1940 metų vasaros iki šiai dienai Lietuvą valdanti Rusija savo ateistinio komunizmo sistema. Savo istorijoje mūsų tauta iki 1940 metų niekad nepatyrė tokios moralinės žalos, kokią kenčia dabar. Lietuvoje dabar nebuvau, bet iš gaunamų žinių susikuria vaizdas, kad dabar Lietuvą kankina seksualinė netvarka, daugybė paursių šeimų, alkoholizmas.

Mieli lietuviai! Pradedame naujus metus. Kaip visuomet, turime vilčių, kad mūsų svajonės, bent jų dalis, virstų tikrove. Taip pat ir planuojame, nes žinome, kad tik pastangų ir tvarkingo darbo dėka dauguma tų svajonių gali išsipildyti.

Jau treji metai, kaip mes planuojame ir dirbame VII PLJ Kongreso rengimo organizavime. Ir šiais metais jis virs realybe. Gruodžio 18 d. Buenos Aires mieste įvyks jo atidarymas. Dalyvaus 120 atstovų iš maždaug trylikos kraštų. Prie jų prisidės, pirmą kartą, ir jaunimo atstovai iš Lietuvos. Kongresas tęsis

Bendrovaldiško turto vagystės ar sukčiavimo niekas nevadina žodžiais, o vadina kombinavimu. Paskutiniu laiku labai pagausėjo apiplėšimai ne tik nesant namie buto gyventojams, bet net jiems esant namie įvyksta apiplėšimai, terorizuojant ar net kankinant buto gyventojus. Pašaukta policija užsirašo įvykio atpašakojimą, bet tik tuo viskas ir baigiasi. Lietuvos žmonės mano, kad šis plėšikavimas yra organizuojamas valdančių okupantų, norinčių parodyti, kad pasiskelbta nepriklausomybė ne tik neduoda nieko gero, o tik padidina krašto netvarką.

Reikia gėrėtis svetur — už Lietuvos gyvenančių lietuvių pastangomis medžiaginiai padėti tautai Lietuvoje: medicina, draubūziai, knygomis. Reikia tačiau pagalvoti ir apie minėtas morali-

**1991-ieji PASAULIO LIETUVIŲ
JAUNIMO KONGRESO METAI**

Urugvajuje ir Brazilijoje kur 1992 m. sausio 8 d. įvyks jo uždarymas.

Kaip Kongresas pavyks, priklausys iš dalies nuo mūsų darbo, nuo jo paruošimo ir mūsų organizacinio sugebėjimo. Taip pat pareis nuo atstovų darbo, nuo jų pasiruošimo ir sugebėjimo tinkamai išnagrinėti, apsvarstyti jiems pateiktus ir visiems rūpimus klausimus, nusta-

nes nelaimės. Tiesa, kad žiniomis iš Lietuvos ten vyksta dvasinis ir kartu moralinis atgimimas. Reikia tačiau apie tai pagalvoti ir mums, esantiems už Lietuvos.

Organizuoti medžiaginę pagalbą yra lengviau, negu padėti dvasinėje moralinėje srityje. Kol negalime kitaip padėti tautai Lietuvoje šiuose reikaluose, neužmirškime to savo maldose. Malda yra reikšminga ne vien prašant Dievo pagalbos. Ir ši dvasinė pagalba žinia, pasiekdama Lietuvą, tautai bus nemaža dvasinė, psichologinė pagalba, paguoda.

Taigi, padėkime mūsų tautai Lietuvoje ne vien medžiaginiai, bet ir dvasiniai, visi gyvendami ta viltimi, kad mūsų tauta atkurs tėvynės nepriklausomybę.

Vysk. Vincentas Brizgys

tyti tolimesnio darbo gaires. Ir, be to, Kongreso pasisekimas pareis taip pat ir nuo Jūsų, tai yra, nuo visos lietuvių visuomenės pritarimo, paramos ir dalyvavimo visokiais būdais: prisidedant prie organizacinio darbo kiekviename krašte, remiant jo darbą aukomis, dalyvaujant kaip dalyviams ar kaip turistams, Bet koks Jūsų dalyvavimo būdas yra mums reikalingas Norime pajusti, kad čia tikrai bus viso pasaulio lietuvių susibūrimas, susijungimas bendram tikslui, mūsų tautinės vienybės išlaikymui.

**Mūsų vienybė —
tautos stiprybė!**

Tai VII PLJ Kongreso šūkis. Jis išreiškia mūsų troškimą ieškoti būdų darniam, vieningam

**NEPAMIRŠTAMA
JYKIŲ
PABALTIJŲ**

William Taft, JAV nuolatinis atstovas Šiaurės Atlanto Taryboje, Londone kalbėdamas vasario 8 Tarptautinio Strateginių studijų instituto konferencijoje, pasisakė dėl Europos saugumo ateityje. Jis aptarė JAV tikslus Europoje, Amerikos visuomenės ir Kongreso vaidmenį sprendimų daryme, NATO reikšmę ir Europos institucijų įnašą.

darbui, jungiant mus visus tarp savęs ir taip pat prie mūsų kaimo — Lietuvos. Svarbiausia, kad šis Kongresas vėl duos galimybę — kaip ir ankstesnieji — visiems išreikšti savo mintis, pristatyti savo planus ir apibrėžti svarbiausius mūsų veiklos reikalavimus.

Galbūt šiais metais bus daug svarbių įvykių tarptautinėje ir taip pat Lietuvos laisvės siekimo plotmėje. Šis, septintas, lietuvių jaunimo Kongresas bus vienas svarbiausių mūsų veiklos įvykių. Ypatingai mums, užsienyje gyvenantiems lietuviams. Todėl mes ir drįstame sakyti, kad 1991-iejį — tai Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Metai!

VII LJ Kongreso Spaudos ir Informacijos Komisija

Dėl padėties Europoje jis pabrėžė: "Nepaisant reikalavimų, kuriuos stato karas Persijos įlankoje, mes nepamirštame įvykių Pabaltijų, nei pamirštame reikalingą plėsti stabilumą Rytų Europoje".

**JAV PASISAKO
DĖL APKLAUSOS
LIETUVOJE**

Margaret D. Tutwiler, JAV Valstybės Departamento atstovė, spaudai pranešė, kad JAV susidariusi nuomonė, jog iš Sovietų pusės nebuvo kišimosi į gyventojų apklausos pravedimą Lietuvoje. Ji pareiškė Amerikos pasitenkinimą, kad apklausoje dalyvavusieji 90.4% pasisakė "Taip" už demokratinę Lietuvą.

Apklausoje metu, kaip ji informavo, Vilniuje lankėsi du asmenys iš JAV konsulato Leningrade. Apie 30 kitų stebėtojų iš užsienio tomis dienomis buvo Lietuvoje. Esą Latvijoje panašus "referendumas" planuojamas kovo mėnesį, o Estiją — jau nustatėsi ir datą — kovo 3.

Pabrėždama JAV pažūrą, jog demokratiški referendumai yra tarptautiniu mastu pripažintos priemonės išreikšti žmonių valiai, Valstybės departamento atstovė vylėsi, kad tos apklausos rezultatai turės reikšmės Lietuvos pasitarimuose su Sovietais, nors Gorbačiovas ir nepripažįsta jų teisinio pagrindo.

Paruoštos malkos laužui — pasiūlyti budėjoms prie Parlamento rūmų. Nuotr. Hen- riko Gaičevskio

**ATSIMENANT TREMTINIŲ
STOVYKLAS VOKIETIJOJE**

BALYS VYLIAUDAS

2

Lietuvių komiteto pirmininkas esąs visai logiškas ir teisingas, sakydamas, kad pabaltiečiai nėra sovietų piliečiai ir sovietų atsilankymu visiškai nesinteresuojama. Niekas negali jų versti dalyvauti sovietų priėmimo.

Ir tuo jis tą nemalonų posėdį užbaigė. Išeidamas iš posėdžio, Lietuvių komiteto pirmininkui jis dar pridėjo: "Nesijaudinkite. Jūs esate amerikiečių armijos apsaugoje, ir nieko blogo jums neatsitiks. Tai praneškite savo žmonėms".

Sovietų lankymosi reikėjo laukti ir tikėtis nevisai šviesių pasekmių. Stovykla nervinasi.

Sovietų ryšio karininkai zadėjo šią stovyklą lankyti Kalėdų švenčių, vėliau stačiatikių švenčių metu, bet neatvyko. Pagaliau 1948 m. sausio 22 d., t.y. Ukrainos nepriklausomybės dieną, sovietų kapitonas Varnik stovyklą aplankė norėdamas "pasikalbėti su tremtiniais ir juos painformuoti rūpimais klausimais".

Varnik atvyko lydimas vieno amerikiečio kapitoną ir dviejų MP. Be to, atsivežė lenkų vertėją iš Military Post, Münchene. Tuo metu stovykloje buvo ramu.

Į priėmimo kambarį pradėjo lankytis interesantai, beveik išimtinai ukrainiečiai. Pasikalbėjimai nebuvo įdomūs. Interesantai daugiausia koliojo sovietus. Kapitonas nieko neatsakinėjo. Kai interesantų tarpe pasirodė du jauni ukrainiečiai jau "tikrai rimtam pasikalbėjimui", tai sovietų kapitonas Varnik paprašė administracijos pareigūnus išeiti iš kambario, nes norėjo su jais uždarai kalbėtis. Pasiliko tik amerikiečių kapitonas. Tiedu vyrukai kažką su rusu į ausį pasikūždėjo. Tuo momentu į kambarį pradėjo veržtis daugybė žmonių ir kolioti sovietų pareigūnų. Kai kurie šaukė: "Mirtis Staliniui!"

Tuo pačiu metu stovyklos aikštėje vyko riaušės. Susirinkusi minia iš sovietų automobilio išplėšė įvairiakabių laikraščių ir

knygelių ryšulius. Juos pradėjo draskyti ir deginti aikštėje. Atsitiktinai kai kurie žmonės pastebėjo, kad drauge su laikraščiais iškrito kelios foto nuotraukos, kuriose atpažino šios stovyklos gyventojų veidus. Tada, be abejo, karštis smarkiai pakilo. Minia apvertė automobilį ir jį padegė. MP į tai visai nesikišo.

Susidarius pavojui, kad sovietų kapitonas gali būti nulinčiuotas, MP paprašė visus interesus iš priėmimo kambario išeiti. Kambarį pasiliko tik sovietų kapitonas, jo šoferis, lenkų vertėjas, amerikiečių kapitonas ir administracijos pareigūnai. Prie jų prisidėjo Area Team 1066 direktorius Cox ir kiti pareigūnai. Padėtis buvo nervinga, nes minia vis dar daužė liepsnojantį automobilį ir siautėjo po visą administracijos namą, grasindama Varniką užmušti. Pagaliau pradėjo veržtis pro duris. Čia minią sulaukė MP, o tą kambarį, kur buvo pats kaltininkas, užrakino.

Padėtis buvo nervinga, nes pašauktasis MP rezervas ilgai neatvyko. Sovietų kapitonas buvo ramus, bet jo šoferis visą laiką laikėsi arogantiškai ir grasinančiai DP atžvilgiu.

MP rezervui atvykus, minia nenorėjo skirstytis. Pulkinkas Deker (Military Post), atsistojęs

ant mašinos, pareiškė: "Jūs mane pažįstate. Jūs esate mano bičiuliai. Mano jausmai ir mintys su jumis (ovacijos). Bet mano pareiga reikalauja išlaikyti tvarką ir rimtį. Visus prašau išsiskirstyti, o palikti kelis atstovus reikalui išsiaiškinti".

Minia kiek prasiskyrė. MP su automatais apstojo kelią. Sovietų kapitonas taip buvo įsodintas į kitą mašiną ir išvežtas. Jam išvažiuojant buvo sukeltas didelis triukšmas.

Kaip teko vėliau patirti, sovietų kapitonas Varnik, nors ir sakėsi esąs estas, bet buvo tipiškas rusas. Estiškaik mokėjo tik keletą žodžių. Jo šoferis — neva latvis. Iš tikrųjų, jis galėjo būti Latvijos rusas, nes tipiška rusiškai kalbėjo — be jokio akcento.

Kitą dieną atvyko speciali karinė komisija aiškinti šio incidento. Ir vėl apklausinėjo visų tautinių komitetų pirmininkus, norėdama nustatyti priežastis ir surasti asmenis, padėjusius ruso automobilį. Tas apklausinėjimas buvo tik formalus, bet ne esminis. Juk pati komisija visą padėtį gerai žinojo. Žinojo ir tas priežastis, dėl kurių incidentas įvyko. Niekas iš tremtinių dėl to nenukentėjo.

Niekas po to iš sovietų nebandė šios stovyklos lankyti.

Pabaltiečiai skelbia bado streiką

Bado streikas, įvykęs stovykloje 1947 m. kovo 10 dieną, ryšium su Maskvos taikos konferencija, buvo vienas nepaprastas įvykis, sukėlęs tam tikrų komplikacijų. Pagal bendrą viso laisvojo pasaulio lietuvių susitarimą, prisidedant latviams ir estams, organizuotas bado streikas turėjo būti šauksmas į pasaulio sąžinę ir akivaizdus reikalavimas atstatyti pavergtųjų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę.

Bado streiko išvakarėse išplatintas stovyklos lietuvių tarpe atsisaukimas, kuriame pabrėžiama:

Maskvos konferencijos proga visi lietuviai skelbia bado dieną, reikšdami protestą prieš mūsų krašto pavergėjus, prieš brutalią sovietų naikinamąją politiką, prieš klastą ir terorą...

Mes badaudami apeliuojame į pasaulio žmoniškumą, į viso pasaulio valstybių vyrų sąžinę ir reikalaujame Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės...

Tegu išgirsta mūsų balsą užkietėjusios pasaulio sąžinės, tegu prabunda teisingumas...

Nė vienas lietuvis paskelbtą bado dieną neima tai dienai skirto maisto ir nevalgo!

Vieningai išreikštas protestas sukrečia ir despotų širdis!

Su mumis eina kartu estai ir latviai.

Ryšium su tuo, jau kovo 8 d., 10 val. ryto lietuvių, latvių ir estų tautinių grupių pirmininkai įteikė stovyklos direktorei raštą, pareiškdami, kad kovo 10 d. visi pabaltiečiai šioje stovykloje skelbia bado streiką ir skirto maisto neims. Streiko tikslas — atkreipti pasaulio dėmesį į pavergtąsias Pabaltijo valstybes, ryšium su Maskvoje prasidedančia taikos konferencija.

Direktorė raštą priėmė be jokio ypatingo susijaudinimo, paprašius išlaikyti tvarką ir rimtį stovykloje. Atrodė, kad bado streikas jokių ypatingų komplikacijų nesudarys.

Vis dėlto taip ramiai neprėjo. Prokomunistiniai UNRRA'os pareigūnai ryžosi pabaltiečių parengtą bado streiką sulaužyti.

Staiga stovyklos administracija pakvietė visus tris pabaltiečių pirmininkus susirinkti posėdžio 14 val. direktorės kabinete. Posėdyje dalyvavo ir daugiau asmenų.

Pasikalbėjimą vedė Arėja Employment pareigūnas Van Eck vokiečių kalba. Iš pradžių susirinkusieji buvo gana geros nuotaikos, nes nenujautė to pasikalbėjimo klastos ir terorinio pobūdžio.

(Bus daugiau)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS MELBOURNE

Nuo 1990 gruodžio 15 iki 1991 sausio 17 buvau Australijoje. Europos dydžio saloje, kurios krantus iš visų pusių skalauja Indijos ir Ramusis vandenynai. Žemyne, kurį pamainom tai degina sausros, tai prausia liūtys. Žemyne, kurį vietiniai laiko seniausiu šioje planetoje, su apvaliais, milijonų metų nuzulintais kalnais, su augmenija ir gyvūnija, kokios niekur kitur nerasi. Žemyne, kuriame tegyvena tik apie 17 milijonų žmonių, ir apie penki milijonai iš jų susipietę viename dinamiskame didmiestyje Sidnyje (Sydney).

Po antrojo pasaulinio karo ten įsikūrė tūkstančiai lietuvių, jų tarpe ir mano svainis Liudas Budzinauskas su gausia šeima. Jo dėka svajonė nuostabių kontinentų pamatyti kaip tik ir išsipildė.

Šį kartą nesiroošiu rašyti apie Australiją aplamai. Net nė apie Australijos lietuvių gyvenimą. Tokiam dideliame reportažui reikia palaukti kitos progos. Dabar noriu tik trumpai papasakoti apie Australijos Lietuvių dienas (ALD), kuriose visą savaitę, nuo jų pradžios iki galo, labai intensyviai, tiek kiek tik laikas leido, dalyvavau. Kaip daugeliui žinoma, ALD įvyksta kiekvienais poriniais metais, savaitėje tarp Kalėdų ir N. Metų. Vieta kaitaliojama, iš eilės rengiant Sidnyje, Melburne ir Adelaidėje, bet 1984-ųjų ALD įvyko Canberroje, tad Canberra gal vėl bus įvelta į jų rengimą 1992-aisiais. Čia aprašysimos ALD buvo surengtos 16-tą kartą, tad ir vadinosi 16-sioms ALD. Jos įvyko Melburne 1990 gruodžio 26 — 1991 sausio 1.

Iškilmingas atidarymas

Melburnas, kaip Sidnis ir Adelaidė, irgi milijoninis didmiestis. Jo vidurmiestis (downtown) daug gražios architektūros, kaip mūsų Atlanto, dangoraižių, bet daug ir jaukių žaliuojančių bei žydinčių parkų.

Atidarymo išklmės prasidėjo pamaldomis kaip tik vidurmiesty esančioje St. Patrick katedroje. Vidurmiestio artumoj vyks ir keletas kitų svarbių renginių. Pamaldų laikas — antra valanda. Bet žmonės į katedros aikštelę ėmė rinktis tuoj po vidurdienio, karštai saulei svinlant, stipriam vėjui šiek tiek gavinant. Sužydo tautinių drabužių spalvos. Būriavosi uniformuoti skautai. Atsirado tautinės, draugijų, korporacijų vėliavos. Šūkavo ir aikčiojo sveikindamiesi seniai besimatę tautiečiai. Paraginti, tik nenorom, bet paklusniai į katedrą laiku suėjo. Lygiai antrą valandą, iškilmingai, į pirmą klaupką buvo atvesta pirmoji Lietuvos premjerė Kazimiera Prunskienė su vyru ir kelių asmenų palyda. Jai įeinant, visi sutojo. Sekė pro-

ALFONSAS NAKAS

cesija su vėliavomis, kurias nešė jaunimo ir kitokių organizacijų atstovai, jų įkandin ėjo keletas lietuvių kunigų ir galiausiai du vyskupai: Melburno Joseph O'Connell ir Telšių Antanas Vaičius.

Vysk. O'Connell poros minučių žodžiu pasveikino savo aukštąjį svečią, mūsų premjerę, o visiems tikintiesiems palinkėjo gražių Lietuvių dienų. Pamaldų metu jis liko nuošaliai.

Mišias aukėjo vysk. A. Vaičius su koncelebrantais prel. Petru Butkum, kunigais dr. Pranu Daukniu, Stasiu Gaideliu, SJ, Juozu Petraičiu, MIC, ir Juozu Petrausku. Savo trumpą pamokslą vysk. Vaičius išspynė kelių poetų posmais ir baigdamas prašė Dievą laiminti kovojančią tėvynę bei lietuvius visam pasauliui.

Antroji ALD atidarymo dalis vyko miesto rotušėje (Melbourne Town Hall), maždaug už poros kilometrų. Į ją žygiavome pėsti. Pradėjė maždaug penkiolika minučių po trečios, per pusvalandį rotušę pasiekėme. Po kelis asmenis greta einančia beveik kilometro koloną nuo autovežiminių saugojo policija. Žygiuojant buvo proga išsikalbėti su naujais pažįstamais ir kartu pasižvalgyti į svetimo didmiestio pastatus.

Kai maldininkų katedroje priškaitėm apie 800, rotušėje jų prisirinko apie 1200. Maždaug toks skaičius bus visuose kituose didžiuosiuose renginiuose, apie kuriuos tuoj rašysiu. Tik sporto halėse ir antraeiluose renginiuose Lietuvių namuose tematyti su porą ar tris šimtus žmonių.

Kadangi ALD atidarymo išklmėse dalyvavo ir būrys Australijos valdžios bei Melburno miesto pareigūnų, išklmės pradžioje buvo parodyta kelių minučių vaizdajuostė dideliame ekrane, "Kas mes esame" (rodos, "Who we are" angliškai). Skaidrėse iš 1948-9 metų bei video kadruose praslinko pradžioje labai jaunų, vėliau vyresnių lietuvių veidai. Prieš dešimtmečius su lagaminais, kuprinėmis ir ryšuliais, tik ką Australiją pasiekę, paskui prie sunkių ir lengvesnių darbų ar poilsiaujantieji. Šios vaizdajuostės įvertinimą darant, reiktų ją dar porą kartų pamatyti. Man ji buvo tik blykstelėjimas, ir būdamas ne lietuviu vaizdo nesusidaryčiau. Tarp kelių kitų, svarbiausia kalbėtoja buvo premjerė K. Prunskienė. Jos trumpa kalba ALD buvo atidarytos. Ji ALD vyr. rengėją Henriką Antanaitį apjuosė tradicine tautine juosta, o berods ALT krašto valdybos pirm. Juozas Maksvytis, ar gal kuris kitas, tokia juosta

apjuosė ir premjerę.

Šias išklmes labai papuošė keliolikos minučių minikoncertas, bene kantata, sukurta Lietuvoje. Kūrinį atliko choras, pora muzikinių instrumentų, deklamatorė. Visai nebe vietoje, matomai tik ką telegramą gavus, buvo perskaitytas PLB pirmininko dr. Vytauto Bieliausko sveikinimas.

Programai sklandžiai vadovavo jaunas, galantiškas vyras, Viva Alekna. Stebėjaisi, kaip gražiai čia rengėjai susitvarkė: išklmėms užteko 55 minučių! Giedrą australiško vidurvasario pavakarį lietuviška minia dar ilgai nuo rotušės nesiskirstė, nors tą patį vakarą dar laukė vienas renginys.

Trys didieji ALD renginiai

Renginiai, suvažiavimai, sportu buvo perpildytos visos ALD savaitės dienos. Bet tarp visų jų, šalia aprašytų atidarymo išklmių, dar trys buvo didžiausi: Tautinių šokių šventė, Dainų šventė ir N. Metų sutikimo puota.

Tautinių šokių šventė įvyko gruodžio 28 vakare, Sports and Entertainment Centre patalpose. Tai puiki tokio pobūdžio renginių arenos tipo halė.

Šokėjų galėjo būti apie du šimtus, jų tarpe ir šešios poros Melburno mažųjų. Po dvi grupes dalyvavo iš Adelaidės ir Sidnio ir keturios grupės iš Melburno. Dauguma šokių buvo tie patys, kuriuos matydavome ir didžiosiose Š. Amerikos t.š. šventėse. Tik keletas man niekada nematytų, tikriausiai neseniai iš Lietuvos atvežtų. Ir šokių atlikimas mažai ką skyrėsi nuo mūsų didžiųjų švenčių šokių atlikimo. Tik tiek, kad pasigedome to širdį glostončio lietuviško jaunimo masiškumo. Nauja buvo tai, kad antroje dalyje, po pertraukos, buvo atlika labai įdomi liaudies dainų ir šokių pynė. Gaila, nebepamenu jos detalių, nes niekaip negalėjau užsirašyti. Kaip ir mūsų t.š. šventėse, paskutinis buvo "Malūnas". Jis sukėlė didžiausią katėčių audrą.

Kaip ALD atidaryme, taip ir šioje šventėje dalyvavo premjerė K. Prunskienė ir vysk. Antanas Vaičius. Jie visą savaitę dalyvaus bemaž kiekviename renginyje, net ir nelabai reikšmingame. Be didelio reikalo jų dalyvavimo daugiau nebeminėsiu.

Dainų šventė įvyko gruodžio 29 vakare, kaip ir ALD atidarymas, Melburno rotušėje. Dalyvavo chorai iš Geelongo, Sidnio ir Melburno. Programon įrašytą Kauno "Perkūno" chorą sulaikė nuo dalyvavimo Maskva. Nors vizas turėjo apie 50 choristų, bi-lietus lėktuvui tegavo tik 10. Iš tų atvykusių besudarytas tik kvartetas ir pasirodė su trimis dainomis.

Kauno vyrų ansamblis "Stumbras" atliko koncerto programą sausio 9 Clevelando Lietuvių namuose. Koncertą rengė Lietuvių pensininkų klubas. Nuotr. Vlado Bacevičiaus

Jungtiniam mišriam chorui dirigavo pamainom Birutė Prašmutaitė, Vytautas Straukas ir Danutė Levickienė. Dalį programos atliko kiekvieno miesto choras skyriam. Adelaidės chorui dirigavo Nemira Masilytė-Stapleton ir V. Straukas, Melburno — B. Prašmutaitė, Sidnio — Birutė Aleknaite. Kauno "Perkūnui" turėjo diriguoti jo vadovas Algirdas Viesulas, bet kvarteto diriguoti nebereikėjo ir jis buvo vienas iš keturių dainininkų. Jis dirigavo chorams ir publikai, kai buvo giedamas Tautos himnas. Koncerto akompaniatoriais buvo Petras Čelna ir Zita Prašmutaitė, o pranešėjos Brigita Karazijienė ir Kristina Didelytė.

Visos atliktos dainos — lietuvių kompozitorių. Išpūdingiausiai nuskambėjo pats paskutinis mišraus choro kūrinys, ištrauka iš K. V. Banaičio operos *Jūratė ir Kastytis*. Čia įsijungė ir būtiniausia instrumentalistų palyda: pianistė Zita Prašmutaitė, vargonais Justinas Ankušas, mušamaisiais Patrick Carroll ir Jamie Richmond, fleita Nerida Sližytė, čelo Ieva Brovedani. Dalia Antanaitienė stebino nepaprastai vaizdingu deklamavimu.

Koncertas buvo tikrai aukšto lygio. Publikos ūpą tik apgadino nepaskelbta, nelegali "pertrauka", kai nieko neįspėjus, prieš pirmos dalies pabaigą, sugalvota moteris iš balinių suknių perrengti į tautinius drabužius ir užtrukta apie 20 minučių ar kiek daugiau. Gera pamoka ateities panašioms prestižiniams koncertams.

Naujųjų Metų sutikimas turėjo būti gerai pavykusių ALD viršūnė, žibėjimo ir džiaugsmo naktis. Šiam renginiui vadovai pasamdė Melbourne Government Pavillion patalpas. Tai didelis, cementinėmis grindimis griozdas, vieno aukšto ir maždaug 34 aukšto dydžio balkono. Susirinko išsipošusi, išsikovėjusi publika, daugiau kaip tūkstantinė, visi su savim nešdamiesi ir butelių prikrautus šaldytuvėlius, kaip mes nešamės į piknikus. Muzika buvo tranki, bet šokiams labai aiškias taktas. Stebino muzikantų patvarumas. Jie grojo, grojo, beveik be ilgesnių pauzių.

Paskutinę metų valandą premjerė K. Prunskienė, prie savo stalo balkone, daugelį ALD ir aplamai Australijos lietuvių darbuotojų apdovanojo lietuviškais suvenyrais. Ir paskutinę metų minutę nuaidėjo mūsų Tautos himnas.

Visa bėda, ir tai labai didelė, kad patalpa buvo nevesinama. Turėjo įrengimus, bet dirbtinis vėsinimas nenaudotas, norint ... sutaupti pinigų. Kvepalai su prakaitu maišėsi nuo pat aštuntos valandos. Daugumos vyrų švarkai visą naktį karojo ant žemų kėdžių atlašų, kad praeinantieji mindžiotų skvermus. Tokie patalpoje tinkamiausias apdaras galėjo būti maudymosi kostiumai... Įdomu, ar rengėjai publiką viešai atsiprašys?...

KRYŽIUOČIŲ ORDINAS TEBEVEIKIA

Ne daug kam yra žinoma, kad dar tebegyvuoja Kryžiuočių ordinas, senovės laikais suvaidinęs taip svarbų, deja, neįgiamą vaidmenį Lietuvos istorijoje.

Kryžiuočių ordinas buvo įkurtas 1190 metais Palestinoje kaip riterių-vienuolių ordinas, sujungęs du viduriniai amžiais aukštintus idealus — vienuolio ir riterio, ginklu kovojančio už krikščionybės plėtimą. Vėliau, pasitraukęs iš Palestinos, įkūrė savo valstybę Prūsų žemėje, iš kurios vykdė kruvinus žygius į Lietuvą.

Po Žalgirio mūšio ir vėliau — didžiajam magistrui Albrechtui

perėjus į protestantizmą, šis vienuolių ordinas sekuliarizavosi, susilpnėjo ir jo veikla beveik visiškai nutruko, nors formaliai ordinas nebuvo panaikintas.

1929 metais Kryžiuočiai pagal naujus statusus tapo grynai religiniais ordinu. Toks jis tebeveikia ir dabar Austrijoje, Vakarų Vokietijoje, Italijos Tirolyje ir Jugoslavijoje.

Kryžiuočių ordino didžiuoju magistru dabar yra kunigas vienuolis Arnold Wieland. Ordinui priklauso apie 50 vyrų vienuolių ir apie 340 seserų vienuolių. Ordino nariai dabar rūpinasi ligoninių globa.

Mažesni renginiai

Mažesniais vadinu tuos, kuriuos ar šiaip sau, ar dėl nepakankamų patalpų, lankė maži publikos skaičiai. Jūs tik įvardysiu ir apie juos vieną kitą sakinį tepasakysiu.

Sporto šventė labai svarbi jaunimui, nes jo apie 300 rungėsi krepšinyje, tinklinyje, golfe, bėgime, plaukime ir gal dar keliose kitose šakose. Bet kada tik nueidavau į pačią gyviausią vietą, krepšinio halę, publikos radosdavau vos po porą šimtų. Šventė oficialiai atidaryta, dargi su didele pompa, gruodžio 27 ir tęsėsi iki uždarymo gruodžio 31.

Literatūros ir dainos vakaras Lietuvių namuose įvyko gruodžio 26 vakare. Dalyvavo keletas Australijos lietuvių literatų, vienas iš Vilniaus (deklamuotojas-skaitytojas Laimonas Noreika) ir vienas iš Kauno (aktorius-poetas Kęstutis Genys). Pastarasis sužibo savos rūšies žvaigžde, savo patriotinę kūrybą apie dešimtį minučių taip deklamuavęs, kad įelektrinta publika jam vieninteliui ilgai plojo sustojusi. Kęstučio Genio dar niekada negirdėjome Amerikoje. Jį kuri mūsų organizacija, gal LB, gal Rašytojų draugija, būtinai turėtų iškviešti bent keliolikai rečitalių. Aš gavau jo adresą.

Dailės paroda Wool House patalpose atidaryta gruodžio 27 ir veikė iki gruodžio 30. Dalyvavo arti pusšimčio dailininkų, jų tarpe pustuzinis iš Lietuvos. Buvo eksponuota įvairių žanrų dailės kūrinių.

Jaunimo talentų pynė įvyko National Theatre salėje gruodžio 27 vakare. Jos didžiausias nuopelnas, kad antros ir trečios kartos Australijos lietuviukai pasireiškė lietuviškais vaidybiniais gabalėliais.

Du "Ku-kū" spektakliai (Anatolijaus Kairio komedijos) Lietuvių namuose įvyko gruodžio 30 popietį ir vakare. Dieniniam spektakly, dviejų ar pustrėčio šimto vietų salė buvo beveik pilna. Apie vakarinį nežinau. Pastatymas meniniu atžvilgiu — mėgėjiška vidutinybė.

Suvažiavimai

Programos lape jie šitaip surašyti:

Gruodžio 27 — Kultūros popietė;

Gruodžio 28-29 — ALB Krašto tarybos;

Gruodžio 29 — ALK Federacijos ir Jaunimo sąjungos;

Gruodžio 30 — Karių Ramovės ir Inžinierių/Architektų;

Gruodžio 31 — Mokytojų ir Šaulių.

Turiu paaiškinti, kad kur tą pačią dieną surašiau dvi organizacijas ir perskyriau jungtuku "ir", tai reiškia, kad tos organizacijos nieko bendro neturi, o tik tą pačią dieną jų suvažiavimai (pvz. atskirai mokytojų, atskirai šaulių).

ALB Krašto tarybos posėdžiuose sėdėjau du kartu po pusvalandį, vieną kartą apie dvi valandas (kai atsilankė premjerė K. Prunskienė). Posėdžiai priminė panašius JAV LB suvažiavimus, tik Australijos lietuvių veikėjai vieni kitus labiau gerbė...

Ramovėnų suvažiavime dalyvavau, aplinkyboms susidėjus, nuo pradžios iki galo. Mane sužadino jų rūpestis Lietuvos reikalais, o ypač ieškojimas būdų atlietuvininti savąj emigracinį jaunimą.

Baigiamosios pastabos

Pasigedau vieno bendro ALD leidinio. Tokio masto suvažiavimui, rengiamam kas antri metai, visų renginių bendras leidinys yra būtinas bent keliais atžvilgiais, kurių neverta nė išskaičiuoti. Tuo pačiu piktino atskiros "programos", skirtos kiekvienam renginiui. Jos susidėjo iš pastorinto popieriaus aplankėlio, visiems renginiams bendru tekstu, tik kita spalva ir sulenkto vieno dokumentinio (legal) lapo, kuriame, dažnai labai nerūpestingai, su klaidomis ir makaronizmu ("išpildo") surašyta programa. Ir už šitą 5 centų vertės niekalą buvo plėšiama po 2 dol. Mačiau, kaip publika nuo programų kratėsi ir liko be kad ir menko suvenyro. Tai labai negarbingas būdas pasipiniguoti, o jų neišpildytas įsikandimas sau į ranką.

Nepaisant šioje reportaže įvardintų ir neįvardintų trūkumų, 16-sios Australijos Lietuvių dienos visuomet buvo didelio masto, labai teigiamas įvykis, ir nė trupučio nesigraudžiu savaitę jų šurmuly praleidęs.

Vilniaus parduotuvėje mėsos skyriuje tik jaučių šnariai po 25 kapeikas už kilogramą. Nuotr. V. Kapočiaus

LIETUVOS SPAUDA APIE TĖV. PLACIDO BARIAUS VIEŠNAGĘ TĖVYNĖJE

Neseniai redakciją pasiekė pora laikraščių, kurių skiltyse rašoma apie Amerikos lietuvių pranciškonų provinciole Tėvo Placido Bariaus, OFM, viešnagę Lietuvoje. Abu laikraščiai įdėjo ir svečio nuotrauką.

Klaipėdos laikraščio *Klaipėda* pirmajame puslapyje sausio 22 amerikietė žurnalistė Snieguolė Zalatorė rašo apie Tėvo Bariaus lankymąsi tame mieste. Ji praneša, kad svečias iš Amerikos atvežęs Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčiai vertingą dovaną — elektroninius vargonus. Tokių vargonų nesą nė vienoje Lietuvos bažnyčioje; jie kaštavo 60 tūkstančių dol. Jie pirmą kartą nuaidės per Velykas. Prel. B. Burneikis rūpinasi susitarti su specialistais iš Vokietijos, kad jie išmokyti lietuvius vargonininkus šiais vargonais groti.

Per pamaldas prel. Burneikis prašė tikinčiuosius melstis už pranciškonus, ypač tuos, kurie įsikuria Kretingos vienuolyne. Tėvas Barius pasakė, kad pranciškonai prel. Burneikiui esą daug skolingi, ypač už Kretingos bažnyčios remontą. Tad, vargonai — tarsi mažytis "acitū".

Kitas laikraštis, Kretingos *Švyturys*, sausio 26 laidoje, skyrė "Mūsų kraštiečiai", pateikia Genovaitės Paulikaitės pasikalbėjimą su Tėvu Barium. Rašinys pavadintas "Tas miniatiūrinis jaunystės miestas... Svečiuose — pranciškonų provinciole tėvas Placidas Barius, OFM".

Savo pagrindinę antraštę šiam pasikalbėjimui autorė ima iš

svečio tvirtinimo, kad, sugrįžus į tėviškę po ilgo buvimo svetur, viskas atrodo miniatiūriškai. "Tenka daug keliauti po pasaulį, tad tie horizontai visai kitokie pasidarė. Ir kai grįžti į tokią Kretingą, kuri buvo mitais ir romantika per daugybę metų išpušta, pamatai ją tokią mažytę — lyg miniatiūrinę, bet kartu ir nepaprastai brangią".

Pradžioje svečias papasakoja apie savo vaikystę, namiškius, savo studijas ir veiklą užsieniuose. Kretingoje, kurioje gimęs, jis randa ir vaikystės laikų liudininkų — pavaikščioja ta gatvę, kurioje dar stovi ir namas, kuriame gimė. Net šulinys tas pats.

Toliau kalba krypta apie jo įspūdžius Lietuvoje, jos dabartį, ateitį, religijos padėtį, jo viešnagės tikslus. Kalba apie pranciškonams priklausančius pastatus, kurių dalis valdžios grąžinta ir kurie dar būsią sugrąžinami vėliau.

Užklaustas, ar teisybė, jog keitinama iš Amerikos perkelti Galdiko paveikslų galerija, Tėvas Barius paaiškino, kad didžiausias jo noras būtų ją įkurti Kretingoje. Bet jis nenorėtų, kad vienuolynas taptų muziejumi. Esą riba tarp muziejaus ir vienuolyno turėtų išlikti labai ryški, vienuolynas su papiečiais tik globotų meną.

Pokalbį su žurnaliste svečias iš Amerikos užbaigia palinkėjimu savo tautiečiams neparasti rimties ir realiai žiūrėti į nepriklausomybės įgyvendinimą bei pasitikėti Dievu.

Pakraunamas LB NY apygardos konteineris išvežimui. Pirmoje eilėje LB apygardos pirmininkas Vytautas Alksnis, Gediminas Rajeckas, Algis Šilbajoris, Vytautas Vaičiulis ir talkininkai.

DIDĖJA HUMANITARINĖ PAŠALPA LIETUVAI

(New York, 1991 vasario 13. LIC) Kaip pereitame *Darbininko* numeryje minėta, prezidentas Bush vasario 6 davė leidimą skirti federalines lėšas siūsti medicininę šalpą tiesiogiai Pabaltijo valstybėms ir Ukrainai. JAV administracija per "Agency for International Development" numato skirti 5 milijonus dolerių šių siuntų administravimui, ir reikalui esant, transportui. Remdamasi šiuo nutarimu, JAV sveikatos organizacija "Project Hope" planuoja surinkti 10 milijonų dolerių ar daugiau vertės suaukotų medicininių reikmenų iš privačių bendrovių.

Humanitarinės šalpos Lietuvai klausimais "Project Hope" konsultuojasi su New Yorke veikiančia Lietuvių Katalikų Religijone Šalpa, turinčia 30 metų patirtį šioje srityje.

Šios konsultacijos ypač suintensyvėjo praeitą savaitę JAV administracijai nutarus aprobuoti tiesioginę šalpą Pabaltijui ir Ukrainai, nors Religijone Šalpos ryšys su "Project Hope" jau

tvarkos respublikose, ir taip toliau. Vienintelis išgelbėjimas, anot deputato Denisov, būtų dialogas, susivaldymas, kompromisas ir nenaudojimas jėgos.

(Tas tai taip, o kas gi jėgą panaudojo Vilniuje tą baisųjį sekmdienį? Gal lietuviai, giedodami himną ar skanduodami žodį "Lietuva"? — Red.)

Redakcija dėkinga newyorkietei Nastutei Umbrazaitei, kuri, sugrįžusi iš Žmogaus teisių komisijos sesijos Genevoje, faksu perdavė Denisovo kalbą ir kitų žinių bei savo įspūdžių, kurie bus spausdinami kitose *Darbininko* laidoose.

buvo užmegztas prieš metus. Kai praeitais metais TSRS paskelbė ekonominę blokadą prieš Lietuvą, Religijone Šalpa per savo "Gyvybė Lietuvai" skyrių prašė "Project Hope" parūpinti reikiamų vienkartinį švirkštų. Prašymas tada buvo atmestas, motyvuojant, kad "Project Hope" dėmesys daugiau taikomas besivystantiems trečiojo pasaulio kraštams, ir kad parama Lietuvai gali pakenkti jau užmegztiems darniems darbo ryšiams su Maskva.

Šis nusistatymas pradėjo keistis nuo šių metų pradžios, kai kun. Jurgis Šarauskas suvedė Religijone Šalpos atskiviestą iš Lietuvos CARITAS gydytoją dr. Sigitą Dumčią su "Project Hope" vadovybe. Kun. Šarauskas vadovauja JAV vyskupų konferencijos įstaigai, besirūpinančiai pagalba Katalikų Bažnyčiai centrinėje ir rytų Europoje bei Pabaltijo valstybėse ir TSRS.

Šalia dr. Dumčiaus ir kun. Šarauskos sausio 9 susitikime dalyvavo "Project Hope" vicepirmininkas Bill Walsh, kun. Šarauskos asistentas Jim O'Belne ir LIC Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas. Pasimatymo tikslas: supažindinti "Project Hope" vadovybę su CARITAS humanitarine veikla ir darbo tikslu Lietuvoje. Lietuvių Katalikų Religijone Šalpa koordinuoja savo siunčiamą humanitarinę šalpą per CARITAS, kuri griežtai kontroliuoja ir išskirsto užsienio šalpą Lietuvos teritorijoje. Tokiu būdu Religijone Šalpai 1990 m. pavyko sėkmingai pasiūsti daugiausiai negu milijono dolerių vertės medicininės paramos į Lietuvą.

"Project Hope" delegacija vasario 12 išskrido į Pabaltijo val-

stybes susitikti su Estijos, Latvijos ir Lietuvos Sveikatos apsaugos ministrais. "Project Hope" prašant, Religijone Šalpos specialiu projektų vedėjas Rasa Razgaitienė telefonu informavo Lietuvos Sveikatos Apsaugos ministrą Juozą Oleką apie delegacijos planus ir iš jo išrūpino kvietimą delegacijai atvykti į Lietuvą. Religijone Šalpos reikalų vedėjas kun. Kazimieras Pugevicius išvertė į lietuvių kalbą "Project Hope" veiklos apybraižą, kuri bus delegacijos skleidžiama kontaktams Lietuvoje. Taip pat "Project Hope" vadovybei buvo perduotas Religijone Šalpos sudarytas Lietuvoje labiausiai reikalingų vaistų sąrašas. (LIC)

— Vyčio Kryčiaus ordinas, kurį specialiame posėdyje atsteigė Lietuvos Parlamentas, nepriklausomos Lietuvos metais buvo duodamas tik už didelį narsumą Tėvynės labui. Dabar ordino aukščiausiu laipsniu apdovanoti visi Sovietų desantininkų nužudyti, gynusieji Parlamento, televizijos ir radijo rūmus.

— Rašytojo Mariaus Katiliškio mirties dešimtosios metinės paminėtos Gruzdžių (Šiaulių raj.) bažnyčioje. Prie namo, kur jis gyveno vaikystėje, atidengta memorialinė lenta. Spalio gatvė tapo Mariaus Katiliškio gatve.

— Vilniuje nuo 1988 metų pakeisti ir grąžinti senieji devyniasdešimties gatvių pavadinimai.

— Darius Sužiedėlis ir Edvardas Tuskenis vėl sugrįžo į Lietuvą, kur jau anksčiau dirbo, ir vėl pradėjo dirbti Parlamento įstaigose.

— Dr. Domas Krivickas ir Juozas Giedraitis buvo specialiai pagerbti Vliko valdybos posėdyje vasario 2 - 3 Washingtono. Dr. D. Krivickas, Vliko valdybos pirmininko pavaduotojas, švenčia 85 metų sukaktį, yra tarptautinių teisių specialistas ir liudytojas lemtingųjų Lietuvai 1939 ir 1940 metų įvykių, buvęs užsienio reikalų ministerio Juozo Urbšio sudarytose komisijose. Juozui Giedraičiui vadovaujant, Tautos Fondas savo vertę pakėlė iki 2,600.000 dolerių. J. Giedraitis švenčia 80 m. sukaktį.

— Chicagos miesto taryba priėmė rezoliuciją, kuri smerkia Sovietų Sąjungos prievartos veiksmus Lietuvoje ir reikalauja, kad pasitrauktų Sovietų kariuomenė iš Pabaltijo ir baigtų okupaciją. Burmistras Richard Daley tuoj pasirašė šią rezoliuciją.

— Margutis kovo 10 Chicagos Jaunimo Centre rengia solistes Jinos Varytės ir pianisto virtuozo Povilo Stravinsko koncertą. Solistei akomponuos Manigirdas Motekaitis.

— Chicagos skautų ir skaučių Kaziuko mugė įvyks kovo 3 Chicagos Jaunimo Centro patalpose.

— "Draugo" dienraštis rengia koncertą kovo 17 Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokyklos salėje.

— Ona Puodžiūnienė, Philadelphia, PA, sausio 1 atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Duktė Roma ir žentas Antanas Krušinskai užprašė mišias Šv. Andriejaus bažnyčioje. Vaisės vyko Holiday Inn. O. Puodžiūnienė ne tik gausiai aukoja lieuviškiems reikalams, bet taip pat prisideda ir savo nuoširdžiu darbu.

— Beatrice Kleizaitė Vasarė, teatralė ir profesionali universitetų bibliotekininkė, jau daugiau kaip metai tvarkanti Alkos biblioteką, lankėsi iš Putnam, Conn., Chicagoje. Ji Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centre rinko duomenis savo ruošiamam veikalui apie išeivijos teatrą. Daug medžiagos rado LTSC rinkiniuose, ypač pokario spaudos Vokietijoje — *Minties*, *Mūsų Kelio* ir *Žiburių* — komplektuose. Ji taip pat ruošia pranešimą apie lietuvių dramos teatrą DP stovyklose sekančiam kultūros ir kūrybos simpoziumui.

— Waterbury, CT, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos klubietės lietuviškos spaudos palaikei skirstė aukas ir *Darbininkui* stiprinti per savo išdininę Albiną Paliulienę atsiuntė 30 dol. auką. *Darbininko* administracija nuoširdžiai dėkoja.

— Nauji *Darbininko* skaitytojai: Viti-Skrinska, Worcester, MA, O. Golding, Hamden, CT, G. Pažemėnas, Miami Beach, FL. Užsakė kitiems: D. Minter, New York, NY — B. Newcombe, Crosslake, MN; Z. Grabnickas, Lake Wales, FL — M. Matulis, Winter Haven, FL. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — višiemis 20 dol. metams.

SOVIETAI NORI "BALANSUOTO" POŽIŪRIO Į ĮVYKIUS PABALTIJY

Genevoje vykusioje 47-oje Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos sesijoje daugelio valstybių atstovai pasmerkė Sovietų smogikų siautėjimus Vilniuje ir Rygoje, laikydami tai prasizengimu prieš žmogaus teises. Sovietų atstovai nieko dau-

giau neliko, kaip tik ginti Gorbaciovo perestroiką ir užginčyti viešai, kad netiesa, jog grįžtama prie diktatūros.

Taip ir padarė TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas A. A. Denisov. Jis vasario 11 posėdyje paskaitė net šešių puslapių kalbą rusiškai, o jos tekstą spaudai angliškai išleido TSRS misija prie JT atskiru biuleteniu.

Tasai Denisov, pasirodo, esąs ir šiois toks "žinovas". Mat jis Federacijos Tarybos pavedimu sausio mėnesį dukart lankėsi Latvijoje, ten studijavęs padėtį ir apie rezultatus informavęs Tarybą ir Gorbaciova. Tad pastebėjęs, jog dabar Komisijos sesijoje esantis "jautrus, savotiškai vienišiškas ir nebalansuotas požiūris" apie įvykius Pabaltijy, jis panorėjęs su Komisijos nariais pasidalinti savo įspūdžiais.

Savo pastabas apie įvykius sugrupavo į šešis punktus. Pradžioje jis pabrėžia, kad sausio įvykiai Lietuvoje ir Latvijoje sukėlė "užuojautos, gailesčio ir skausmo jausmą ne tik Sovietų vadovų, bet ir visų nuosaikių šalies žmonių tarpe". Esą kaltininkai būsią nustatyti TSRS prokuratūros ir respublikinių įstaigų. Toliau jis nuplauna rankas Rygos žudikams, sumesdamas kaltę patiems latviams, o apie Vilniaus smogikus jis nekalba (mat buvęs tik Rygoje).

RELIGINIS KONKURAS

Anksčiau jau buvo skelbta, kad prel. dr. Juozas Prunskis skiria \$5,000 premiją naujam religiniam veikalui išleisti ar projektui vykdyti.

Konkurso premijai paskirti komisiją sudaro: kun. dr. V. Cukuras, dr. Mirga Girmiuvienė, Aldona Lingertaitienė, sesuo Ignė Marijošiūtė, Eligijus Sužiedėlis.

Nori konkurse dalyvauti turi: 1. įteikti savo parašytą ar išverstą religinį veikalą, skirtą vaikams, jaunimui ar suaugusiems; arba

2. paruošti projektą, ugdantį krikščionybės idealus. Toks projektas galėtų būti seminaras kateketams ar liturgistams, ar kursas jauniems vadovams, ar net stipendija religinių kursų studentui ar studentei, išpareigojusiems vėliau dirbti lietuviškoje parapijoje ar panašiai.

Konkurso medžiagą reikia prieš 1991 rugsėjo 1 d. įteikti Nekalto Prasidėjimo Marijos Serims adresu: Sisters of the Immaculate Conception, Religijone Konkursas, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260.

Veikalas ar projektas pasirašomas slaptyvardžiu ir įdedamas atskiras vokelis su tikrąja autoriaus pavarde, adresu ir telefonu.

Premijų įteikimas įvyks 1991 spalio 27 ir bus paskelbtas spaudoje.

NEW HAVEN, CT

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS VASARIO 24, SEKMADIENĮ

10:30 val. ryto — Šv. mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje New Havene.

Mišias aukoja klebonas kun. ALBERTAS KARALIS. Po mišių vainiko padėjimas prie atremontuoto lietuviško kryžiaus.

12:15 val. popiet — Minėjimas parapijos salėje:

Kalbą pasakys naujai išrinkta Amerikos Kongreso narė iš New Haveno — ROSA DE LAURO.

Po jos kalbos — trumpa tautinių šokių grupės "Vėtros" programa ir lengvi užkandžiai, pabendravimas.

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba labai skatina visus lietuvius gausiai atsilankyti minėjime, paremti lietuviškus darbus ir parodyti naujai Kongreso narei, kad mes įvertiname jos dėmesį ir paramą lietuvių tautai.

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: *Darbininkas*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Atsilyginu už 1990 metus.

Prašau pratęsti prenumeratą 1991 metams.

Vardas ir pavardė.....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Sluocniu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Skiriu stambesnę auką 1990 — sukaktuvių 75 — metų progai.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

A. Šapoka — Lietuvos Istorija. 20 dol.

J. Gliaudos — Atolas-Koralų sala. 9 dol.

J. Gliaudos — Kovo ketvirtoji. 5 dol.

Tomo Venoclovas — Tankėjanti šviesa. Eilėraščiai — originalai ir vertimai. 8 dol.

B. Raulinaičio — Dokumentai, Lietuvos rinktinės istorija. 12 dol.

A. Gailiušo — Visaip atsitinka. 5 dol.

Alės Rūtos — Margu rašto keliu 5 dol.

K. Trimako — Ieškančiojo pėdsakai. 10 dol.

BOOKS IN ENGLISH

Lithuania 700 Years. 18 dol.
Introduction to Modern Lithuanian. 18 dol.

4 Cassettes to go with above, 30 dol.

English-Lithuanian Dictionary. 12 dol.

Lithuanian Cookery. 12 dol.

S. Yla — A Priest in Stutthof. 10 dol.

A. Kučas — Lithuanians in America. 8 dol.

Bažnyčia Lietuvoje — spalvotas albumas. Priedas angliškai. 15 dol.

VI. Vijeikis — Lithuania My Heritage. Gausiai iliustruotas albumas. 20 dol.

J. Stukas — Awakening Lithuania. Istoriniai bruožai. 10 dol.

S. Sužiedėlis — A History of the Church in Lithuania. 10 dol.

My Dictionary — Mano Žodynas, Didelio formato spalvota knyga vaikams. 12 dol.

Lithuanian Celebrations — Šventės. 15 dol.

Persiuntimui pridėdama 1.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami *Darbininko* spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

“ŽAIBAS” NR. 6 — maisto produktai bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje 10 darbo dienų laikotarpyje. 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100 — kreiptis “ŽAIBAS”, 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 708 430 - 8090.

G.T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 Tel. 708 430 - 7272

Kalėdinių Bernelių Mišių 14 giesmių, įgiedotų “Oktavos” grupės (vadovauja Mindaugas Tamošiūnas), gaunama *Darbininko* administracijoje. Su persiuntimu 12 dol.

AMERIKOS BALSO SUKAKTIS

JAV valdžios radijas užsieniui — Amerikos Balsas — už metų, t.y. 1992 vasario 24, švęs savo auksinę — penkiasdešimties metų sukaktį. Šiam reikšmingam įvykiui atžymėti VOA vadovybė jau dabar sudarė specialią komisiją, kuri pradeda ruošos darbus — plačios apimties minėjimo programą.

Tarp kitų dalykų, rengimo komisija numato prašyti JAV Pašto žinybą, kad ji tais metais išleistų specialų sukaktuvinį VOA pašto ženklą; prašo savo tarnautojų, kad jie peržiūrėtų savo asmeniškų archyvus, ar tenai kartais nėra senų, vertingų dokumentų, fotografijų ir pan., kuriuos būtų galima panaudoti parodoje arba perduoti spaudai.

Komisija taip pat kreipsis į privačias organizacijas, kurios turėjo reikalų su Amerikos Balso programomis, kad ir jos prisidėtų prie šakotos minėjimo programos paruošimo. Visas su-

kaktuvinis minėjimas užsibaigtų Washingtone Kennedy vardo menų centre, dalyvaujant scenos, kino filmų asmenybėms bei kitiems dignitoriams. Neabejotinai bus prašomas dalyvauti ir šalies prezidentas.

Šia proga Amerikos Balso direktorius Richard W. Carlson specialiu laišku kreipėsi į Alfonso Petrutį, dabar gyvenantį Cape Code, buvusį Amerikos Balso lietuvių tarnybos vadovą, įsijungti į planuojamą minėjimą. 1951 metais vasario 16 d. VOA apimtyje buvo įsteigtos ir lietuvių kalba programos, kurios dar ir šiandien eterio bangomis pasiekia Lietuvos žmones.

Specialistų nuomone, Amerikos Balso transliacijos Lietuvon sunkiausiai pavergtų lietuvių metais didele dalimi prisidėjo prie išlaikymo vilties, kad vieną dieną jie nusikratys vergovės jungą.

A. P.

STOKIME NARIAIS Į LIETUVIŲ FONDA**KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ**

Lėktuvo kainos ten ir atgal

\$801.00 per Kopenhagą iš Niujorko ir Bostono.

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 d. prieš išskridimą. Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 per Helsinkį iš Niujorko

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 d. prieš išskrendant. Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys, vykstantys į Lietuvą su iškvietimais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

1991

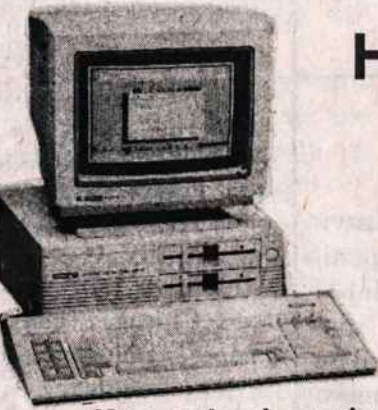
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenka Maskvą. Maršrutai įdomūs — Šv. Velykos Lietuvoje, Šiluvos atlidai, kelionė laivu Baltijos jūroje, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis.

KAINOS NUO \$1145.00

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į **BALTIC TOURS** • 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164. Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

HIGH TECH KOMPUTERIAI

Mūsų parduotuvė, pirma ir vienintelė per emigraciją, parduoda aukščiausios kokybės įrengimus dėl biznio paskirties ir asmeniniam naudojimui. Mes turime 30-ies žymiausių firmų kompiuterius. Jūs nusipirksite mūsų parduotuvėje tik geriausią elektroniką, taip pat gausite tikrai profesionalų patarimą.

Mes parduodame visas kompiuterio atsargines dalis, reikmenis ir programas. Mes turime didžiulį pasirinkimą. Televizijos aparatų, FAZ-ų, Kamkorderių, VSR-ų, Trumpųjų bangų radijo aparatų, 2-iejų kasečių rekorderių, telefono aparatų, telefono atsakymo aparatų, virtuvės reikmenų ir t.t.

Speciali kaina 220 Voltų Kompiuteriams ir PAL SECAM sistemos elektronikai, kuria jūs galite naudoti Lietuvoje ir Europoje.

Mes kalbame angliškai ir rusiškai.

41 W. 35th GATVĖ, tarp 5 ir 6 Avenues, Manhattan, NY
212 465-0621

DĖMESIO!

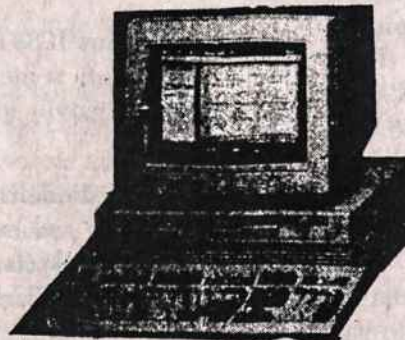
VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ISIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĖ

**TIMURS STORE
JOY — LUD**

ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484

TELEVIZIJOS APARATAI
(įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULAVIMO IR
ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoje

ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

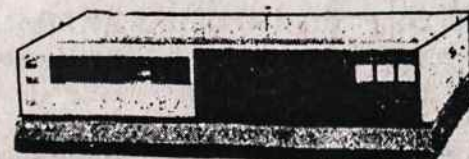
TELEFONŲ ATSAKYO APARATAI

PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRAUŠ ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA**KASA**

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401
CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333
FLORIDO: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304
DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350
WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

17-tos dailės parodos dalyviai su rengėjais, su LB NY apygardos valdyba. I-oje eilėje iš k. Vida Krištolaitytė, Irena Vakselytė-Nemickienė, Irena D. Griežė, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, V. K. Jonynas. Urbaitytė, Kepalaitė — II-oje eilėje: Gediminas Rajeckas, Malvina Klivečkienė, Kęstutis Miklas, Vytautas Alksninis, Viktoras Bobelis, Petras Vaškys, Rima Bružienė, Juozas Bagdonas ir Paulius Jurkus. Nuotr. L. Tamošaičio

PRASIVERIA DURYS Į 17-TĄ NEW YORKO DAILĖS PARODĄ

Tradicinė vasario mėnesio dailės paroda, skirta Lietuvos nepriklausomybei pagerbti, įvyko vasario 9-10 Kultūros židinio didžiojoje salėje. Tai buvo septynioliktąji paroda, rengta LB NY apygardos valdybos ir skirta šiai šventei.

Praeitais metais šia proga svečiavosi Algimantas Kezys, atvežęs savo modernų rinkinį. Tačiau mūsų apylinkės dailininkai nebuvo tuo patenkinti. Algimantas Kezys gali lankytis su savo rinkiniais ir parodomis, bet ne vasario mėnesį.

Dėl to ir buvo apsispręsta vasario mėnesio parodą surengti. Ji buvo organizuojama telefonais ir per spaudą. Vieni dėl įvairių priežasčių negalėjo dalyvauti, kiti buvo sutikę, bet paskui juos nuo pažadų nubloškė skubūs darbai. Paroda įvyko, ir ji daug kuo išsiskyrė iš kitų anksčiau rengtų parodų. Ji buvo prasminga ir reikalinga, praturtinusi jos lankytojus.

Parodos organizatoriai

Šią tradicinę parodą rengia Lietuvos Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba. Prie ankstesnio pirmininko (A. Vakselio) buvo skiriama daugiau dėmesio, nes ir laiko buvo daugiau. Dabar LB apygardai tenka daug kitų skubių darbų ryšium su Lietuvos įvykiais.

LB apygardos valdybą sudaro: pirmininkas Vytautas Alksninis, vicepirmininkai: Kęstutis Miklas, Romas Kezys, Paulius Jurkus, sekretorė Malvina Klivečkienė, išdėstymas Gediminas Rajeckas. Parodą suorganizuoti ir ją įrengti pavesta Pauliui Jurkui.

Parodos dalyviai

Į parodą buvo sutelkti šie dailininkai: Juozas Bagdonas, Rima Bružienė, Viktoras Bobelis, Adomas Galdikas, Irena D. Griežė, Vytautas K. Jonynas, Daina Jurkutė, Paulius Jurkus,

Aleksandra Kašubienė, Vytautas Kašuba, Elena Kepalaitė, Vida Krištolaitytė, Eleonora Marčiulionienė, Jonas Rūtenis, Magdalena Stankūnienė, Elena Urbaitytė, Zenonas Ūselis, Irena Vakselytė-Nemickienė, Petras Vaškys, Viktoras Vizgirda, Anastaziya Tamošaitienė, Marija Žukauskienė, Nijolė Neda-Macelytė.

Darbai buvo atvežti ketvirtadienio vakare arba penktadienį prieš vasario 9. Katalogas buvo parengtas, surenkant žinias iš dailininkų. Katalogą parengė parodos techninis organizatorius. Jį išspausdino pranciškonų spausdintuvė Brooklyne. Spausdinimo išlaidas sumokėjo KASA, įdedama gražų sveikinimą į paskutinį katalogo puslapį. Anksčiau KASA tokia proga įdėdavo savo reklamą, o dabar įrašyti tik du sakiniai: "Įvertiname ir remiame Jūsų pastangas puoselėti lietuvių meną ir kultūrą. Išlaikykime solidarumą, pasinaudodami lietuviško banko patarnavimais".

Šie du sakiniai derinasi prie parodos pakilios nuotaikos.

17-tos dailės parodos atidaryme kalba programos vadovas, Lietuvos Bendruomenės New Yorko apygardos valdybos pirmininkas Vytautas Alksninis. Nuotr. V. Maželio

17-tos dailės parodos atidarymo metu sausio 9 Kultūros židinyje prie pulsto kalba Paulius Jurkus. Publikoje pirmoje eilėje sėdi iš k. Juozas Bružas, filmavęs atidarymą video juostoje, Rima Bružienė, Elena Kepalaitė, Elena Urbaitytė, p. Griežė-Jurglevičius, Irena D. Griežė, V. K. Jonynas. Nuotr. L. Tamošaičio

Renkasi svetelias į atidarymą

Jau nuo 12 val. dienos atsidarė paroda lankytojams. Jie rinkosi pamažu. Vakare vis gausėjo. Iškilmingas atidarymas buvo 7 v. v. Tuo laiku kaip tik daugiausia ir atėjo žmonių. Teko pasivėlinti 15 minučių.

Atėję tuoj apžiūrino parodą, susitiko su pažįstamais, užmezgė pokalbius, būriavosi, paskui sėdosi į patogias vietas.

Parodą atidarė LB apygardos pirmininkas, trumpai primindamas, kodėl ji rengiama, kokia jos paskirtis. Anksčiau į parodas atsilankydavo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir jas atidarydavo, tuo suteikdamas parodai didesnę garbę bei reikšmę. Šiomet jis neatsilankė, apygardos pirmininkui pranešdamas, kad dėl darbų negalės atvykti.

Paulius Jurkus plačiau paaiškino parodos prasmę, primindamas, kaip nepriklausomoje Lietuvoje buvo rengiamos premijų įteikimo šventės. Priminė, kad sueina 70 metų sukaktis, kaip Kaune buvo suorganizuoti piešimo kursai, iš kurių išsivystė Kauno meno mokykla. Tie piešimo kursai buvo suorganizuoti 1920 metų vėly rudenį. Jų tikslas buvo mokyklom parengti piešimo mokytojus.

Toliau kalbėtojas aptarė iš eilės parodoje išstatytus kūrinius, primindamas ir autorius, kas jiems charakteringa, iš kokios mokyklos atėjo, ką jie vaizduoja. Prisiminė ir modernizmą, kuris prasidėjo su impresionizmu ir vėliau išsivystė per įvairias sroves iki abstrakcinio meno.

Po šios kalbos pirmininkas pakvietė apžiūrėti parodą, atsigavinti kava bei vynu. Pasižmonėta porą valandų, susipažinta su tolimesniais svečiais. O jų buvo net iš Lietuvos. Dabar aptarsime kiekvieną dailininką. (p.j.)

(Bus daugiau)

KRUVINOJO SEKMADIENIO KILNOJAMA PARODA

Lietuvių Informacijos Centras yra paruošęs kilnojamą parodą apie Kruvinąjį Sekmadienį. Atvaizduojami š. m. sausio 11-16 dienų įvykiai Lietuvoje, pradedant Spaudos rūmų užėmimu, bei žudynėmis prie televizijos bokšto ir baigiant nužudytųjų laidotuvėmis. Paroda susideda iš 16 plakato dydžio (maždaug 2 ant 4 pėdų) nuotraukų, kurios sumontuotos ant išlankstomo pagrindo ir lengvai pastatomos ant stalo. Nuotraukos išdėstytos per dvi išlankstomas dalis, kurios apeinamos iš abiejų pusių.

Vaidų tarpe: ginkluoti sovietų desantininkai ir jų aukos, apšaudyti pastatai, tankų sutriuškintos mašinos, taikingi mitingai už Lietuvos nepriklausomybę Vilniuje bei Leningrade ir pan. Vaidus lydi angliški paaiškinimai. Jų tarpe: Sveikatos ministerijos duomenys apie sužeistuosius ir žuvusiuosius, liudininkų atpasakojimai, spaudos reportažai, užsienio pareiškimai.

S.O.S. Vaikų ir Lietuvos Eltos parūpintas nuotraukas profesionaliai apipavidalino ir parodai parengė grafikė Rasa Matulaitytė (Matulaitis Design, Greenwich, CT).

Kruvinąjį Sekmadienio parodą galima užsisakyti vienai savaitėi už 100 dol., plius transporto išlaidos, iš Lietuvos Informacijos Centro, skambinant Gintei Damušytei tel. 718 647-2434. (LIC)

— Klaipėdos miesto taryba nusprendė įpareigoti miesto valdybą nukelti Lenino paminklą to paties pavadinimo aikštėje ir patranką Pergalės aikštėje. Tuoj atsirado du ginkluoti jūrų pėstininkų būriai, kurie saugoja tą paminklą dieną ir naktį.

Iš ateitininkų sendraugių veiklos

Visuotiniame narių susirinkime, įvykusiame 1990 lapkričio 25 V. Keturakienės namuose, dalyvavo 31 narys iš Bostono, Brockton ir Putnamo. Skyrius paminėjo savo nario prof. Simo Sužiedėlio 5 metų mirties sukaktį.

Susirinkimą atidarė skyriaus pirm. A. Girmius, pakviesdamas pirmininkauti A. Rygelį, o sekretore S. Cibienę. Po maldos kun. dr. V. Cukuras kalbėjo Kristaus Karaliaus šventės proga.

Dr. J. Girmius paskaitoje pristatė prof. S. Sužiedėlį kaip trijų erdvių žmogų: istoriką, spaudos darbuotoją ir veiklą — visuomenės žmogų. Prelegentas apgailestavo, kad lietuviška spauda prof. S. Sužiedėlį paminėjo pernelyg mažai jo mirties proga. Našlė A. Sužiedėlienė pabėrė asmeninių prisiminimų apie savo vyrą, kuris buvo labai kukli asmenybė, gerbianti kiekvieną žmogų.

S. Cibienė apžvelgė ateitininkų praeigios padėtį. Prieš 20-35 metus buvusi judri jaunųjų ateitininkų veikla Bostone dabartiniu metu yra visai apmirusi. Sendraugiai rūpinasi, kaip tą veiklą atgaivinti.

Izdininkė D. Keturakytė pranešė, kad skyriaus išdas praturtėjo sąžiningai mokamu nario mokesčiu. Nusiųsta aukų Centro valdybai ir South Bostono lietuvių parapijai.

Dr. Č. Masaitis, neseniai grįžęs iš Lietuvos, pranešė savo išpuodžių apie dabarties padėtį Lietuvoje.

Susirinkimą užbaigė malda prel. dr. V. Balčiūnas. Sugiedojus ateitininkų himną, buvo laisvi pašnekesiai ir kavutė.

Filmas lietuvišku atspalviu

Bostone sausio 18 pasirodė filmas *Once Around*. Pagal filmo istoriką Raimundą Lapą, Hollywoodas pirmąkart išleido stambesnę filmą lietuviška tema. Garsus aktorius Ričardas Dreyfuss vaizduoja lietuviškos kilmės žmogelį (Sam Sharp), kuris yra sėkmingas pardavėjas. Jis veda Amerikos italę Holy Hunter (Renata Bella). Dalis filmo pradėta

— Lechas Walęsa, Lenkijos prezidentas, dėkodamas Vytautui Landsbergiui už kalėdinius sveikinimus, pasiuntė telegramą. Joje sakoma: "Esu įsitikinęs, kad per dešimtį metų mūsų sukauptoji patirtis kovos, kurią kojojo "Solidarumas", padės mums rasti tarp mūsų tautų bendrą kelią tokiame santykių susiklostymui, kuris visas komplikacijas paliks praeičiai ir atitiks naujuosius laikus".

— Mažeikiuose prie II vidurinės mokyklos, švenčiant jos dvidešimtmetį, atidengta marmurinė J. Basanavičiaus portretinė kompozicija. Paminklas pastatytas mokyklos direktoriaus P. Barvyko iniciatyva. Paminklo autorius — skulptorius Alfonsas Ambraziūnas, o sumanymą finansavo Mažeikių kompresorių gamykla.

Juozas Budraitis, Lietuvos Teatro Sąjungos pirmininkas, vasario 21 atvyksta į Ameriką mėnesiui laiko. Jis čia pakelias po šalį, susitiks su teatralais, susipažins su jų gyvenimu ir veikla. Jo kelionę finansavo US Information Agency Washingtono ir International Theatre Institute New Yorko. Jo programą koordinuoja aktorius Arūnas Čiuberkis.

sukti Durham, NC, kita dalis — Lake Winnepesaukee, NH, o didžiausia dalis — Bostone. Kitos žinomos filmų žvaigždės — Danny Aiello, Gena Rowlands ir Laura San Giacomo.

Pirmutinis ryšys tarp filmininkų ir lietuvių bendruomenės įvyko prieš metus New Yorke su Irena Sandanavičiūte, kuri tapo patarėja. Kadangi šiame filme įvyksta katalikiškas krikštymas kalbančio kunigo. Buvo trys kandidatai. Kai Norwoodo klebonas kun. Vincas Valkavičius pasirodė bandymui, jis gavo įkvėpimą spontaniškai dar užgiedoti Sasnausko "Marija, Marija". Direktoriui Lasse Hallstrom tai patiko ir jis pakvietė kun. Vincą. Klebonui teko nepaprasta proga pagerbti Švenčiausiąjį Mergele Mariją. Kai jis sužinojo, kad tekste nebuvo vardo kūdikiui, jis paklausė, kokio vardo direktorius norėtų. Direktoriui paliko tai kunigo nuožūrai. Vėl kyla nepaprasta proga pagerbti Švenčiausiąjį Mariją ir dar galimybė pabrėžti lietuviškumą. Filme kun. Vincas davė mergaitei vardus "Mariją Birutę".

Nuo pat atvykimo į Bostoną pradžios, filmo vadovybė susirišo su Aidu ir Gita Kupčinskais iš Walpole, Mass. "Sodauto" ansamblio vedėja Gita pataisė keletą vietų, kuriose buvo įtraukta kai kurių svetimų rytinių elementų.

Vėliau kun. Valkavičius tapo patarėju religiniais ir lietuviškais klausimais. Filme Dreyfuss dainuoja du posmus liaudies dainos "Oi, močiut, motinėle" — palinksminti žmonai lignonėje, kai ji susilaukė dukrelės. Tai pavyzdys filmo ruošimo laisvės. Lietuviai žino, kad vyrai paprastai dainuoja apie savo žirgus, o dukros apie motinėles. Kun. Vincui teko praleisti ištisą valandą bėmokit Dreyfuss dainuoti lietuviškai.

Yra dar ir kitų lietuviškų elementų. Porą kart girdisi keletas lietuviškų žodžių ir viena patarlė iš Dreyfusso, kuris pasigiria, kad jis yra lietuvių generolų vaikaitis. Bostono rajono kitataučių šokėjų grupė "Mandala" trumpai pasirodo per vestuvių puotą, šokdama pritaikytą "Rezginėlės" versiją. Tautiniai kostiumai buvo išnuomoti iš Bostono liaudies šokėjų ansamblio, Rūtai Mickūnienei ir Gemai Duobaitė-Phillips tarpininkaujant.

Dažnai žmonės klausia kun. Vincą, kas yra tas Dreyfuss. "Tikras jautrus džentelmenas". Jam ši rolė arti širdies, nes pasisakė, kad jo močiutė iš Lietuvos. Šių dienų įvykių Lietuvoje fone filmas netikėtai primins lietuvių vardą neapsakomai plačiam skaičiui žiūrovų.

Pastaba: dėl prastos kalbos kai kuriose vietose, filmas pažymėtas "R". Po trumpo vienintelio pasirodymo Bostone filmas bus visur rodomas.

V. V.

RENGINIAI

Vasario 24, sekmadienį, Norwood South Junior High School patalpose, etnografinio ansamblio "Sodauto" koncertas. Tema — lietuvių angliakasiai. (Pereitame *Darbininko* numeryje buvo pranešta klaidinga vietovė — Xaverian High School, Westwood. Rengėjai atsiprašo.)

Kovo 10, sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvos Klubu trečio aukšto patalpose Kultūrinė popietė. Programoje Nijolė Martinaitytė ir Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė. Rengia Lietuvos Tautodailės Instituto skyrius.

— 1991 m. balandžio 7 d. So. Bostono Lietuvių Pličių d-jos trečio aukšto salėje koncertas, kurio programą atliks sol. Irena Milkevičiūtė, sol. Virgilijus Norreika ir pianistė Gražina Landsbergienė — visi iš Lietuvos.

DARBININKAS

NEW YORK

Administr. .... (718) 827-1351
Redakcija. .... (718) 827-1352

Spaustuvė .... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) .... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

FAX aparatas *Darbininko* redakcijoje įjungtas vasario 13. Numeris — 718 827 - 2964. Ta pačia proga *Darbininko* redakcija dėkoja Lietuvos Informacijos Centru už talką, iki šiol leidžiant pasinaudoti jo aparatu.

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: vasario 24, sekmadienį, 3 v. popiet madų paroda, kurią rengia LKM Federacijos New Yorko klubas.

Lietuvos nepriklausomybės šventė įspūdingai paminėta vasario 17 pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir gražia akademija Kultūros Židinyje. Atsilankė senatorius Alphonse D'Amato, ką tik grįžęs iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Maskvos, ir pasakė ugningą kalbą. Taip pat kalbėjo Lietuvos konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza, meninę dalį atliko solistės Angelė Kiaušaitė, Asta Krikščiūnaitė, pianistė Frances Covalesky-Kavaliauskaitė, aktorai Rasa Allen Kazlienė ir Arūnas Čiuberkis. Žmonių dalyvavo apie 400. Pirmos rezoliucijos. Plačiau kitame *Darbininko* numeryje.

Vladas Kulpavičius, gyvenęs Singer Island, FL, sulaukęs 95 metų, mirė vasario 13. Atsisveikinimas buvo vasario 14, vasario 15 buvo mišios šv. Pauliaus nuo Kryžiaus bažnyčioje, paskui išvežtas į krematoriumą. Velionio pageidavimu, pelenai bus palaidoti Lietuvoje. Jis ilgą laiką gyveno Woodhavene, buvo pasižymėjęs medžio drožinėtojas, skulptorius. Plačiau parašysime vėliau.

Vitalis ir Marija Žukauskai praeitą savaitgalį buvo išvykę į Los Angeles, kur dalyvavo dr. Marijos Alseikaitės-Gimbutienės 70 metų sukakties pagerbime. Dr. Marija Alseikaitė-Gimbutienė yra gimusi Vilniuje ir ten praleidusi vaikystę. Taip pat Vilniuje gimė ir ten vaikystę praleido aktorius Vitalis Žukauskas. Tai ir paskatino pagerbti daktarę archeologę jos sukakties proga.

Madų parodą LKM Federacijos New Yorko klubas rengia vasario 24, sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje. Savo sukurtus drabužius demonstruos madų kūrėja — dizainerė Laima Kygaitė, atvykusi iš Lietuvos. Ji yra baigusi Kauno Aukštesniąją meno mokyklą, madų kūrėjų-dizainerių skyrių. Nuo 1983 metų dalyvauja įvairiose parodose, yra Lietuvos tautodailininkų sąjungos narė, 1990 dalyvavo tarptautinėje Hamburgo mugėje ir tais pačiais metais tarptautiniame madų festivalyje Taline, kur folkloro temoje užėmė trečią vietą. Ji yra atsivežusi didžiąją dalį savo kolekcijos, kas ir bus pademonstruota šioje parodoje. Greitu laiku jos paroda rengiama Londone. Parodos metu bus duodama kavutė su pyragaičiais. Moterų klubas kviečia atsilankyti į parodą ir susipažinti su naujais drabužiais, naujom technikom.

Erwin Balzereit, ilgus metus gyvenęs Woodhaven, NY, širdies smūgio ištiktas, mirė vasario 12. Buvo gimęs 1913 Klaipėdos krašte. Vasario 14 Šhalins šermeninėje su velioniu atsisveikinimo artimieji ir pažįstamieji. Prel. Pr. Bulovas sukalbėjo maldas. Giminių buvo atvykę iš Chicago ir Toronto. Palaidotas vasario 15 Cypress Hill kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi jo draugė Marija Diržienė. Velionis paliko giminių ir Lietuvoje. Newyorkečiai jį prisimena dar iš tų laikų, kai buvo statoma Maspetho parapijos bažnyčia. Tada jis buvo vienu stovybos meistrų. Ligi sveikata leido, velionis lankydavo New Yorko lietuviškus renginius. Pastaruosius porą metų negalavo.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Tradicinė skautų KAZIUKO MUGĖ

kovo 3 d. Kultūros Židinyje.

12 val. — šv. mišios

1 val. — mugės atidarymas

Įvairūs pirkiniai, žaidimai, pietūs ir atgalva.

Mugę rengia ir visus atsilankyti kviečia:

N.Y. SKAUTAI, SKAUTĖS, VYR. SKAUTĖS ŽIDINIETĖS,
SKAUTAMS REMTI KOMITETAS

Madų paroda

Savo sukurtus drabužius demonstruoja madų kūrėja-dizainerė

Laima Kygaitė

Paroda vyksta š.m. vasario 24, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje.

Svečiai vaišinsis kava ir pyragaičiais. Įėjimo auka — 5 dol.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LKM FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

Darbininko redakcijos FAX
718 827 - 2964

Dail. Jūratė Račinskaitė, kurios individualinė paroda buvo surengta gruodžio mėnesį Kultūros Židinyje ir kuri dabar gyvena New Yorko artumoje, atsilankys Kaziuko mugėje kovo 3 Kultūros Židinyje ir ten pastele pieš portretus. Mugės svečiai galės ne tik pamatyti jos meną, bet drauge galės pas ją užsisakyti pastelinių portretų.

Šv. Kazimiero šventė bus prisiminta kovo 3 Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Tą dieną 11 val. iškilmingas mišias aukos kun. Kazimieras Pugevičius drauge su keliais kunigais. Jis bus pagerbtas tą dieną kaip varduvininkas. Jis taip pat pasakys ir pamokslą. Giedos Apreiškimo parap. choras, vadovaujamas muzikės Gintarės Bukauskienės.

Kaziuko mugėje kaip visada savo turtingą stalą turės Genutė Popelienė. Šiomet ji Kaziuko mugėje dalyvauja paskutinį kartą, nes rudenį su savo vyru išsielia pastoviam gyvenimui į Miami, FL. Dabar visos prekės bus labai atpigintos, ir tokiu būdu bus geriausia proga priedomomis kainomis įsigyti lietuviškos tautodailės suvenyrų. Jei kas norėtų Kaziuko mugėje parduoti iš Lietuvos atvežtų dirbinių, prašomi iš anksto pranešti naujai vyr. skaučių židinio vadovei Aldonai Žukienei 516 487 - 3704 arba Giedrei Kulpienei 718 846 - 1056. Mugės metu nebus priimamos jokios prekės.

Walter Ward, N. Y. miesto tarybos narys, dalyvavęs Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Kultūros Židinyje, išsiuntė to minėjimo 8 nuotraukas savo rajono laikraščiams. Nuotrauka vaizduoja jį su miesto burmistro proklamacija, šalia stovi minėjimo pirmininkas Jurgis Valaitis ir solistė viešnia Asta Krikščiūnaitė.

Jaunas vyras iš Lietuvos gali dirbti prie namų remonto, elektros ir kitų darbų. Turi praktikos dirbti vietinėmis sąlygomis. Skambinti tel. 718 463 - 7225.

Jauna dailininkė, atvykusi iš Lietuvos, ieško darbo. Gali daryti vaikų ir suaugusių portretus už prieinamą kainą. Skambinti bet kokiu laiku 718 343 - 4188.

Vyras ir moteris, atvykę iš Lietuvos, ieško bet kokio darbo. Vyras yra inžinierius. Skambinti bet kokiu laiku: 847-1505.

Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjunga kartu su JAV LJS ruošia 5-ąjį politinį seminarą balandžio 12, 13, 14 dienomis Washingtone. Visi susidomėję lietuviai, ypatingai Jaunimo Kongreso atstovai, kviečiami dalyvauti.

New Yorko Jaunimo Sąjungos informacinio "hotline" telefono numeris yra 718 827 - 5004. Paskambinus bus nurodomos gairės veiklai, teikiant pagalbą Lietuvai (demonstracijos, politinės akcijos ir t.t.).

SIUNTA Į LIETUVĄ. Visą siunčiame neribotais kiekiais be maitos. Vaistai — receptiniai ir nereceptiniai. Rūkytos mėsos — aukštos kokybės, pristatomos į namus — 84 dol. Pervedame pinigų tik doleriais. Savo daiktus galite mums prisiųsti paštu arba UPS. TRANSPAK, 2638 West 69th St., Chicago, IL 60629, Tel. 312 436 - 7772.

CARGO Į LIETUVĄ! G. T. INTERNATIONAL praneša, kad nuo gruodžio 24 d. dėl sunkios ekonominės padėties, labdaros vardan visus drabužius ir maistą galima VISIEMS siųsti CARGO į Lietuvą BE MUITŲ! Siunčiame oro linija. Minimumas 110 sv. (50 kg). Kaina \$1.45 sv. (\$3.19 kg). Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430 - 7334.

Į pranciškonų vadovybės metinį posėdį, kuris vyko Kennebunkporto vienuolyne nuo vasario 19 iki 21, iš Brooklyno vienuolyno buvo išvykę viceprovincijolas Tėv. Pranciškus Giedgaidas, OFM, ir patarėjas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM.

Darbininko skaitytojai, negauną laiku laikraščio ar turį kitokių nusiskundimų, prašomi tai išreikšti laišku anglų kalba. Balandžio 4 administracijoje lankysis Brooklyno centrinio pašto įgaliotinis, ir jam skundai bus perduoti.

Lietuvos Vyčių 110 kuopa globos organizacijos Vidurio Atlanto apskrities suvažiavimą, kuris įvyks vasario 24 V. Atsimaunimo parapijos, Maspeth, N.Y. patalpose, tuoj po 11 val. mišių.

Lietuvos Vyčių 41-ji kuopa pagerbs savo globėją šv. Kazimierą kovo 3, sekmadienį. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus mišios, bendra komunikacija. Tuoj po mišių mokyklos salėje bus pietūs. Apie šv. Kazimierą ir kovo 11 kalbės *Darbininko* redaktorius Paulius Jurkus, dainuos seserys Monika ir Indrė Bilerytės. Vyčiai kviečia visus dalyvauti mišiose ir pietuose bei šv. Kazimiero pagerbime. Įėjimo auka 15 dol., moksleiviams ir studentams — 8 dol. Vietas užsisakyti pas Bill Kumetą, tel. 718 846 - 3829.

Jonas Mekas, poetas ir filmų kūrėjas bei filmų kritikas, angliškai parašė ir išleido savo dienoraštį. Knyga pavadinta *I had nowhere to go*. Aprašomos pabėgėlio dienos Vokietijoje, atvykimas į Ameriką, įsikūrimas ir įvairūs darbai. Dienoraštiniai aprašymai baigiami 1954 metų gruodžio 30 dieną. Knyga turi 470 puslapių, iliustruota nuotraukomis iš autoriaus ir jo artimųjų gyvenimo. Išleido Black Thistle Press. Kaina 14.95 dol. Apie ją teks plačiau parašyti vėliau.

Iš Metropolitan operos rūmų vasario 23, šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Giacomo Puccini opera *La Boheme*. Pagrindiniai solistai: Hei-Kyung Hong, Myra Merritt, Placido Domingo, Brian Schexnayder, John Cheek, Renato Capocchi. Diriguoja Christian Badea. Ateinantį šeštadienį, kovo 3, bus transliuojama G. Verdi opera *Louisa Miller*.

Dail. Česlovas Janušas, išbuvęs ligoninėje apie keturias savaites, vasario 11 grįžo į savo namus. Toliau gydisys ir stiprės daktaro priežiūroje.

Kario žurnalo naujas numeris, šių metų pirmas, išeina šios savaitės gale. Jis tuoj bus siuntinėjamas skaitytojams. Žurnalas skelbia vertingos medžiagos iš Lietuvos kariuomenės gyvenimo, praeities karų, ir šiaip apstu įvairių apžvalgų. Prenumeratos kaina metams 26 dol. Adresas: *Karys*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Edmundas Jakaitis, fotografas menininkas iš Philadelphia, buvo atvykęs į 17-tą dailės parodą su skulptoriumi Petru Vašku ir buvo atvežęs savo nuotraukų pavyzdžių. Pasitraukęs į pensiją, jis atsidėjo meniškai fotografijai. Pradėjo fotografuoti savo malonumui. Atsivėrė nauji horizontai, surado daug grožio savo gyventojų aplinkoje, kur anksčiau nieko nepastebėjo. Jo nuotraukos spalvotos ir juoda balta. Pagautos dažniausiai smulkios aplinkos detalės, kurios ir sudaro poetinius vaizdus. Būtų naudinga, jei kokia organizacija čia surengtų jo darbų parodą.

Dr. Pranas J. Bagdas, iš Douglaston, NY, visada uolus spaudos rėmėjas, atnaujino prenumeratą ir pridėjo 55 dol. auką *Darbininkui*. Labai ačiū už dosnumą.

Edith Fronckus, iš Methuen, MA, septyneri metai dosniai remia *Darbininką*. Labai dėkojame už 50 dol. auką.

Laima Kygaitė, madų kūrėja, su savo lietuviškais motyvais sukurtu kostiumu. Jos drabužių paroda vyksta š.m. vasario 24 d. 3 v. popiet Kultūros Židinyje.

Petras Vaškys, skulptorius, keramikas, gyvenęs prie Philadelphia, į šią septynioliktą dailės parodą atvežė net tris savo dekoratyvines vazas. Ilgus metus jis profesoriavo, dėstė keramiką. Dabar pasitraukė į pensiją ir daugiau turi laiko keramikos darbam. Bus daroma bandymų surengti jo darbų parodą Kultūros Židinyje. Prieš kokius dvidešimt metų jo darbų paroda buvo Maspetho lietuvių parapijos salėje.

"Lietuva mūsų laukia.
Mes būsime kartu su tauta!"

ŠALFAS S-GOS CENTRO VALDYBA

SPECIALI KELIONĖ Į LIETUVĄ

Išvykstame iš New Yorko liepos 22. Grįžti galima rugpjūčio 6 arba 13. Kelionė taikoma pasaulio lietuvių sportinių varžybų dalyviams, kviečiami ir svečiai — nesportininkai. Visas lėktuvas liepos 22 yra paimtas vien lietuviams. Skrydžio kaina 899 dol. tiems, kurie prisiųs pradinį mokesį iki kovo 15 d. Užsirašiusiems po kovo 15 d. kaina bus 999 dol. Skrydis yra iš New Yorko į Rygą be pernaktavimo. Galima paimti vien skrydžius, arba ir pilną "package" — viešbučiai, maistas ir t.t. Prašykite brošiūros. Skrydis garantuojamas gavus 200 dol. pradinį mokesį. Drauge siųsti keliautojo vardą, pavardę, adresą, telefoną ir grįžimo datą (rugs. 6 ar 13).

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, NY 11229
TEL. — 718 769 - 3300
FAX — 718 769 - 3302

DAILININKĖ IRENA VALINČIUS

ATVEŽĖ Į NEW YORKĄ SAVO KŪRINIUS
IR JIE IŠSTATYTI INDIVIDUALIOJE
PARODOJE
NUO VASARIO 7 IKI KOVO 2, 1991 M
SCOTT ALAN GALLERY

270 Lafayette Street, suite 204
(prie Prince Street)
New York, NY 10012
Telef. 212 226 - 5145

Paroda lankoma kasdien nuo antradienio iki šeštadienio
imtinau nuo 11 val. ryto iki 6 val. vak.